

Plymouth, Pa., 3 Lapkričio.

Sziadien prisiveizint į mūsų brolių gyvenimą Amerikoje, turi nuliusti, matydamas, kaip jie kas kartas vis žemyn pūla. Nekuriose vietose, per darbsztumą apszviestiesnių, tampa užmanoma visokie naudingi dalykai dėl mūsų gero, kaip tai: politiški klubai, skaitinycijos, knygynai, vakarinis pasimokinimas ir kiti. Iš pradžių, kaip ant kokios naujienos, pritarenčių randasi ne menkiausiai ir dūda viltį, kad užmanytas dalykas įsikunys. Pradėjus vieną arba kitą dalyką, iš pradžios dar susirenka po kiek, ir toliaus, tūjaus nusibosta, pasęsta ir po trumpam laikui liekasi tik tai patys užmanytojai vieni, nes pritarėjams jau nusibodo, kiti atranda tą dalyką už nereikalingą visai, jeigu reikia dar kokį centą išdėti ant to reikalo. Kiti dar išjūkia užmanytojus, ir išvadina tokius visokiais žodžiais, buk nori jie, uždėdami knygyną arba kitą ką, nuskrastiai tik tai darbininką. Pertikrinti tokių visai negalima, nes jie nepažįsta nei jokio žmonizkai — draugiszkio pagyvenimo, visas tokių mokslas baigiasi karcziamose, musztynešė ir lakopūse. Pasidžiaugti mes galime tik tai iš vokiečių, čekų, airių ir kitų vienybės, bet mes nei iš tolo nemislyjame anų sekti. Sziadien viskas remiasi tik tai ant apszvietimo ir doro gyvenimo, o mes, rodosi tyczioms, turime už mierį kad szalintis nū apszvietimo; todėl nėra dyvo, kad apszviestiesnės tautos ir vadina mus puslaukiniais ir kitokiais. Už mūsų tokį vangumą, prisieis mums gana sunkiai nukentėti. Dabar jau mūsų žmonėms tenka tik tai sunkiausi, bjauriausi ir menkiausiai apmokami darbai. Toliaus galime tikėtis kad ir tų mums pritruks. Liks mums darbai tokie tik tai, kurių nie-

kas nenorės atlikti. Neturime jokios vienybės, kur galėtumėm kaip tauta pasirodyti, kas rodo, kad mus kittaucziai nevadina lietuviais, bet tankiausiai lenkais ir hunnais. Toki žmonės yra pripažįstami sziadien už gaivalus draugijai kenkiančius, kurie nesilaiko vienybės, szalinasi nū apszvietimo, nesirupina apie politiką; dėlto ir krauja ant mūsų visokių apsunkimus ir daro apszviestiesnės tautos su mumis ką jos tikt nori, matydamos, kad mes nieko nesirupinam apie save ir pasidūdame be jokio murmėjimo jų pramanyms. Esame rods laisvoje szalyje, bet nenorime iš tos laisvės pasinaudoti, nes be jungo rodosi, mes negalime gyventi.

„Vienybės“ redakcijai gaudamos dabar szios naujos knygelės.

Apie žemės vidurius. Dviejose knygelėse, su 22 paveikslėlis. Prekė po 10 centų

Virszininkai. Margas paveikslėlis iš gyvenimo maskoliszkų urėdninkų Lietuvoje Paraszė Perkunas. 15 c.

Medėjo papasakojimas. Su paveikslėlis. 5c.

Dvi gražios pasakėlės. Pavogti arkliai ir Mendelis Didgalvis. 10c.

Trusas ir kapitolas. Trumpos žinios iš politiškos ekonomijos. 10c.

Genių dėdė (antras spaudimas) 5c.

Piningus galima prisiusti pacztinėmis markutėms. Gromatas adresuoti reikia:

J. Pauksztys,
Plymouth, Pa.

Isz Lietuvos.

Ne persenei iš Sintautų kaimo ir gmiuos A. Daniliaucką, kuris mokinosi Petropilės universitete, suėmė tikt už tai, kad jo namūse žaudarai krėsdami rado laiszką, raszytą kito jo

draugo, kuris prasžė pridūti jam Daukanto Lietuvos Istoriją. Laiszką tą maskoliszkas Sintautų rasztinyczios pisoriukas (Rastigaila) padavė to paties kaimo Reikertukui, pridūt iš rasztinyczios pas minėtą virszui Daniliaucką. Reikertukas tą laiszką atplėsžęs perskaitė ir parodė savo tėvui, kuris tūjaus pranesžė Sintautų žemskių vyresniamjam, o tas žandarams; po tam buvo krata Daniliaucko namūse ir jo draugo (Vaiczaiczio namūse, to paties kaimo), bet nieko nerado. A. Daniliaucką partraukė iš Petropilės ir dabar sėdi Kalvarijos kalėjime.

Vaiczaiczio da nesuėmė. Iš Petropilės girdėti, kad Daniliauckui nieko nebusę.

Isz Prusu Lietuvos.

„Auszra“ lietuviszkas laikrasztis bundanczių lietuvių Prusūse, nū 1 Spalinio pradėjo iszeiti du kartu per sanvaitę, utarninke ir pėtnyczioje. „Auszra“ yra išleidžiama „lietuviszkos skyrymo draugystės“ ir apsiėmusi yra kovoti priesz spaudėjus lietuvių tautos. „Auszra“ yra apsiėmusi rods szviesti lietuviams, bet kaip prisizuri į ją, tai menkai o menkai ji teszvieczia. Laukėme nū „Auszros“ supažinimo mūsų su lietuviais gyvenancziais svetur, kaip tai Didžiojoji Lietuvoi bei Amerikoje. Iki sziolei, vos tik tai keleis žodeleis teprisiminė apie Amerikos lietuvius, o apie Did. Lietuvos persekiojimus ir vargus nieko o nieko. Mą rodosi kad vietoje bergždžių žinių, galėtu talpinti kožname numeryje žines iš gyvenimo ir darbavimosi mūsų paczių, t. y. lietuvių gyvenanczių svetur. Mą rodos, kad turėtumem daugelį paveikslų iš savo brolių darbavimesi ant tėvyniszkos dirvos. Visi lietuviszki laiszkai su gotiszkomis litaromis, rodo-

si tyczioms, nori užtyleti apie darbus ir nuveikimus mūsų brolių, tėvyniszkoje dirvoje. Gal jie tą daro išz nežinojimo arba neapykantos, kad anie katalikiszką tikėjimą išspazįsta, arba laiko už nevertą minėti apie jūs bei jų darbus, o gal dėl politikos, nurodydami savo valdžiai, kad jie tik tai gyvena ir neturi, geriaus sakant nenori, jokių susineszimų ir simpatijų su lietuviais ne Prusioji gyvenancziais. „Auszra“ turi sądarbininkų, kurių skaitlius neisznesza nei vienos rankos pirsztų, visa yra statyta su didelėms litaroms, kad tik tai menkiaus reikėtu rasztų, nes neturi su kūmi išpildyti skiltis. Dabar pradėjusi iszeiti du kartu per sanvaitę, dar labiaus jų pritruks. Ar gi nebutų nauda visiems, raszėjams ir skaitytojams, kad imtu žines iš lietuviszkų laikraszczių apie mūsų judėjimą? Tūmi turėtumem daugiau skaitymo, (galėtu statyti mažesnėms litaroms, nors kaip „N.L.C.“) patirtumėm apie darbus mūsų brolių, ir raszėjams butų didelis palengvinimas, nes nereiktu jiems galvos laužyti, ką ir apie ką raszyti bei su kūtai pripildyti skiltis. Mislyju, kad lietuviszkos redakcijos, visos sutiks atsiųsti mainais savo laikraszczius, kas galėtu buti ir joms naudinga gauti „Auszra“ ir matyt mūsų darbavimesi.*)

Laukėme nū „Auszros“ ir grynumo kalbos bei raszybos. Ale dovanai. Berods, provincionalizmų yra kiek men-

*) Mes mielai norime gauti Prusų liet laikraszczius mainais, bet bėda kad su jais negalima susitaikinti. Mes pirmiaus siuntėme redakcijoms „Lietuviszkos Ceitungos“ į Klaipėdą bei „Naujos Lietuviszkos Ceitungos“ į Tilžę, „Auszrai“ ir dabar dar siunčiame. Bet nū pirmųjų nieko negaudami, sustabdėme, „Auszros“, tiesa, gavome 36 numerį, turbut ant parodos, kad ji dar gyvūja, o gal tūmi tarpu buvo iszsiblaivę redaktoriai, kad atsiminė iszsiųsti. Red.

klaus, kaip kituse laikraszcziuse, bet raszyba (ortograpija) grynai vokiszka ir apraszymas kokių nors dalykų kartais prikelia jūkus ir gailestj. Tiktai szitūs kelis žodelius padūdu „Vienybės“ skaitytojams pamatyti, kaip „Auszra“ num. 33 raszo:

— „Kiszkiuse pas Kintus perdure Bulius Ukininką W., kaip tasis Galwijj paraiszyti norėjo. Buliaus Ragai susmego Ukipinkui į Krutinę. Kitur wël muszė Milzeje Karwei su Panczeis per Ragus. Bulius ant Ganyklos tai matydams atbėgo Karvei ant Pagelbos ir įdure Moteriszkei su Ragais į Szoną. Bulius butu jė nuduręs, jey ne drauge atbėgęsis Szū Moteriszkei szaukiant Buliui į Prusnas kandes butu.

— Szilokaroziamoj' Naktyje ant 7 toji Žaibas į Gelkeldwario Plumpbutj įtrenkė. Skylė Stoge rodo, kur Žaibas ant geležinosės Ruros szoko ir per Kuknę į Žemę nusileido“.

Szitas mano rasztelis, zinau, nepatiks ponams redaktoriams, bet asz kitaip negaliu. Tegul jie pykst ar ne, bet asz raszau gryną tiesą, o už tiesą neprivalo pykti. Andai buvoda mas Tilžeje, patyriau, kad mano korespondencijos yra daug pikto kraujo sukėlusios. Užsidegusieji kraujo karszcziu, net jieszko manęs ir visaip mena ant ypatų, kurios nieko su tūmi neturi. Asz rodyju, nedūti priezasczių, idant galėcziau apie tai raszyti iszpeikdamas. Mą pacziam butų daug gražiaus, kad galėcziau jus vien tiktai girti. Bet už netikusj darbą nieks negali reikalauti pagyrimo.

„Lietuvos Paslas“ nū 1 Spalinio ir iszeina du kartu per sanvaitę iszleisti du kartu per sanvaitę turi neatbutinai dėl konkurencijos, nors ir be skaitytojų. Pons A. Kurszaitis, redaktorius „Lietuvos Paslo“, įgavo jau visai kitokią mislj, nustoję vaidijęsis su „Nauja

Liet. Ceitunga“ ir mielai užtaria jau už lietuvius, ir už lietuviszką pamokslą, ką czionai padūdu isztraukęs isz „Liet. Paslo“ num. 39.

„Dabar Sykeis rodosi, buk ir musų Kampe jau kita Duma pasidaranti, o wisi zinome, kad Walndumojantieji gana yra storavoje. Žmones ant sawo Pusės traukti, jiems ikalėdami, buk Konzerwatywai Lietuwininkus nori į Wokieczius paversti. Mylimieji, tai didžiausią Neteisybe; jei rasi szis bei tas Lietuwininks Wokieczu pawirtęs, tai jis tūmi pasidarė isz savo paties walnos. Walės, ale priwerste jį nei wiens ne priwerte, o Konzerwatywai jau powisam ne. Tarp Walnaidumojanczių Žmonių daug daugiau Suwokieczotojų rasi, ne kaip tarp Konzerwatywų o musų Partijos Wadowai jau nū to Suwokiecziwimo Nieko ne nor zioti. Mes welyjam, kad Lietuwininkų Waikai Szuilese Wieros Mokslą lietuwiszkoj' Kalboj' mokintus, o kad jie ne taptu apsunkinti, tą patį Dalyką dar ir wokiszkay isz Galwos iszsimokinti“.

Artinantės skyrımams į ciecorystės bei karalystės parlamentus, partijos jau pradeda rengtis į darbą ir kovą laimė jime sau pasiuntinių. Musų „liet. skyrymo draugystė“ dar nieko rodosi nėra tame pradėjusi. Laikas jau dabar už tai dirbti; paskirti kandidatus kožnam apskricziui, idant žmonės isz kalno žinotu kokie jų užtarytojai yra. B

Isz Kitur.

— Havana (Kuba). Naujesis gen. gubernatorius Blanco atvyko į Kubą 31 Spalinj. Jį pasitiko Veyleris ir kiti augsztesni urėdninkai. Blanco tą paczią dieną iszleido proklamaciją, kurioje nematyti jokių palengvinimų dėl Kubos, o tiktai žadinimas kareivių dėl

tolesnio kariavimo. Ta proklamacija sukėlė didelę neapkantą tarpe visų gyventojų. Isz to matoma, kad Sagastos politika yra veidmainiszka, nes vietoje perstoti žudžius gyventojus, dar skatina savo szalininkus ant tolesnio varginimo ir žudymo.

Sagasta asztriai pareikalavo nū Suv. Valstijų, kad nedaleistu kubiecziams jokių ekspedicijų iszsiųsti kaip ir liūsnorius stabdytu, nes tai esąs tartautiszky tiesų perzengimas ir, jei Suv. Valstijos to nepadarytu, tai Ispanija apsako karę. Suv. Valstijos iszdavė daugiau kaip \$2,000,000 ant gyny mo Kubos krantų nū ekspedicijų su paszalpa dėl kubieczų isz Suv. Valstijų.

Veyleris jau iszplaukė į Ispaniją ant garlaivio „Montseirat“ su klykavimais savo szalininkų.

— Christiania. Szvedijos valdžia iszsiuntė garlaivj „Fram“ į ledines jures jieszkoti tardintojo sziaurinio žemės galo, Andree, kursai 11 Liepos, szijų metų, nū Spitzbergen su orlaiviu pakilęs norėjo perlėkti sziaurinj galą žemės. Iki sziolei nieko nū jo netapo patirta, kaip tiktai vienintelė žine isz 13 dienos Liepos, kurę Andree atsiumtė per balandj: „Nū Andree, tyrinėtojo sziaurinio žemės galo dėl „Astonbladet“ (laikraszcziio), Stokholme. 13 Liepos, pusiau pirmą po pietų, 8²⁰ sziaurinės platumos, 14⁰⁵ rytinės ilgumos. Gera kelionė į rytus 10⁰ pietų link. Viskas yra gerai. Szitas yra treczias balandis paleistas su žine. Andree.“

Garlaivis „Fram“ paėmė maisto ant pusės metų, bet vargu suras jisai Andree, kadangi rodosi, kad jo jau nėra ant žemės gyvųjų. Paskui „Fram“ keta į szimtą rusiszky mokslinczių dar keliauti.

— Maskolija. Vakarinėje

dalyje Krimo, kaime Chmieleff, buvo žmonės susirinkę į bažnyczią ir laike dievmaldystės, kas zin kas praneszė, kad ugnis. Kuningai stengėsi žmones nuraminti, bet dovanai, žmonės metėsi prie durj ir vieni per kitus lipo lauk. 54 žmonės tapo uždusinti, o 80 sunkiai suzeisti tapo.

Maskvoi sustraikavo dviejų medvilnių dirbtuvių darbininkai. Pulku nuėję uždegė namus visų darbo vadovų o paskui nuėję į paczią dirbtuvę sumuszė geležinę kasą ir 50,000 rublijų popierose sudegino.

— Austrija. Pasiuntiniai parlamente nenustoją vaidijęsi. Prezidentas žemesniojo parlamento, Dr. Katrein, atsisakė nū savo uredo, kas pakėlė didelį subruzdimą. Vengrai isz tokių vaidų pasipiktingę, užsi manė atsiskirti nū Austrijos. Parlamento prezidentas Dr. Kramer užmanė apskusti ministerius už sukelimą tų vaidų, ką susirinkusieji su didesne puse balsų priėmė.

— Vokietija. Bavarijos gyventojai kartu su valdžia, nelabai nori prigulėti prie Vokietijos ciecorystės, bet rėdytiesi visame patys nepriegulmingai. Tą parodo laiszakai Bavarijos karaliaus, Liudviko II, kuris nenori kad Bavarijos laikraszcziiai daug raszinėtu apie Prusų karalių, nes tas jų visai neapeina. Vokietija dabar rengiasi visus nevokiszkus gaivalus suvokieczuoti, kad butų visi vien tiktai vokiecziai. Lenkai, prancuzai ir danai wël reikalauja savo kalbos pradinėse mokyklose. Toksai suvokiecziwimo budas neiszeis ant naudos Vokietijai, o tiktai padarys dar daugiau prieszų, nes sziądien visos tautos, viena už kitos stengiasi iszlaikyti nors savo kalbą, nustoję patvaldystės.

— Indijos. Maisztai ple-

cziasi vis tolyn. Anglų pajiegos turi kiekvieną žingsnį veik krauju aplieti. Maisztininkai atsakė anglų pajiegoms, kad jie nei jokiū būdu nepaliks anglams išverztųjų tarpkalnių nors kasztūtu kas zin ką, o įpatingai tarpkalnę Khyber, kalnus Samana ir pakalnę Svat. Vadovai maisztininkų Mazozajų, turi apėmę Khurmaną ir rengiasi užpulti ant pakalnės Kurram. Vyriausias vadovas nusiuntė anglų pajiegoms, rasztą, klausdamas jų, ką jie skiresi: pakajų ar karę.

Emiras nū Afganistano pasizadėjo anglams gelbėti maisztą nuslopinti ir, jei tiktai sugaus maiszto vadovus, kurie Afganistane laikosi, tai išdūses anglams. Anglų apicierai pasakoja, kad maisztininkai esą kūgeriausiai prisitaisę ant karės ir moka gerai szaudyti, yra gerai apginklūti ir turi visados susineszimą maži pulkai su didesneis.

— *Transvaliaus* respublikos valdzia numazino muitus ant dinamito bei geležų. Anglams dabar kariaujant Indjose, prezidentas Kruegeris budavoja geležinkelius ir taiso pakasimus, idant anglai nustabdę maisztus vėl kabintusi prie jų, tai kad butų pasitaisę gintis.

— *Bengalija*. Apielinkė Chittagong siautė baisus ciklonas. 7 laivai, stovinti upėje Kurnafoolse, tapo vilnių izmesti ant kranto, daugelį namų nuneszė ir sugriovė bei supustijo visą maistą, taip, kad gyventojai nieko neteko ir daugelis dar gyvasties nustojo.

Pareinanczios zinios izs vakarinės Aprikos, pranesza, kad užginė maisztai apielinkėje Nikki ir Borgu. Angliszka kariauna susidedanti izs jųdujų, tapo tenai nusiusta dėl izsdalinimo gyventojams ginklų, ir apėmimo vadovystės priesz pasikelėlius. Matyti, kad vi-

sos anglų valdybos nori nusiokratyti jų jungą, ir pakėlus visur maisztus, anglai neįstengs jų nuraminti, taip placziame sviete, ir nekurioms pasiseks izsziliūsūti.

Dalis darbu

— *Yuma, Ariz.* Muszyje darbininkų su szeriffo deputy, tapo paszauti 5 straikieriai Meksikos geležinkelio. Vienas izs tų galvažudzių deputy ir tapo mirtinai suzeistas nū darbininkų. Po to susiremimo taip įtužo darbininkai ant deputy, kad sziejie vos spējo pabėgti.

— *Libanon, Ind.* Darbininkai taisanti gelžkelį Chicago & Southeastern, negaudami algos nū 8 mėnesių sustraikavo, ir atėmė vieną trukį, kurio sugadino lokomatyvą.

— *South McAllister, I. T.* Daugiau kaip 300 kalnakasių, kasyklose Alderson, sustraikavo, už prigavystę prie atsverimo anglių. Sverikai visados menkiaus priskaitydavo darbininkams ir nemenkai nutraukdavo nū kiekvieno tono.

— *Croton, N. Y.* Keletas szimtų darbininkų, italų ir lenkų, kurie buvo sustraikavę dėlei priverstino pirkimo sau reikalingų daiktų izs kompanicznių krautuvių, sugrižo prie darbo. Italijos konsulas izs New York'o įsikiszo į tarpą ir nusprendė, kad darbininkai už savo piningus gali pirktis kur nori ir gyventi. Kapitalistai yra pristatę namų dėl darbininkų ir įsitaisę krautuves, kur kiekvienas darbininkas norintis gauti pas jų darba, turi jų name gyventi mokėdamas daug brangesnę randą negu kitur, ir viską pirktis tiktai izs jų krautuvių, mokėdami tiek, kiek kapitalistai reikalauja. Tokis darbininkas pakliuvęs į jų nagus, negauna savo uzdarbio piningais,

bet turi už visą savo užpelną imti izs krautuvių daiktais, nors ir nereikalingais. Kapitalistai dar įkalba darbininkams, kad pas jų galės dirbti iki galui savo dienu, kur gaus gyvenimą ir kitus reikalingus daiktus; o piningų jiems (darbininkams) visai nereikia, nes ko tiktai reikalauja, tai viską gali gauti jų krautuvsė.

— *Hudson, N. Y.* Czionai sudegė viena audimo dirbtuvė, per ką 400 darbininkų neteko darbo. Nūtrošos yra ant \$150,000.

— *Wilkes-Barre, Pa.* Galvažudys szeriffas Martinas norėdamas dar daugiau atėivius nubauti, sztai ką izszimislyjo: paleido paskalą, buk pažeistie jie ties Lattimer, rengiasi jam atsikerszinti lygiu būdu. Galvažudžio Martino sunus, Wilhelmas, liudyja, jog girdėjęs Joną Seplaką, kuris ir tapo pažeistas, kad jis nedovanosęs Martinui. Seplakas yra jau areztavotas ir sėdi Wilkes-Barre kalinyje. Kraustant Seplako kiesznius, radę britvą (su kuria turėjas papjauti Martiną) suvyniotą į atsiszaukimą, kuriame buvo apraszytas atsitikimas Lattimer'o, ir kviecziantis kalnakasius atsikerszinti Martinui už nužudymą nekaltųjų.

Pasakoja, kad areztavotasis priguljis prie šūkalbio, susidedanczio net izs 15 atėiviu, kurie esą pasiryžę atsikerszinti Martinui. Seplakas sako, kad jo areztavojimas ir tie užmetimai yra visai be pamato.

— *Terre Haute, Ind.* Po paskutiniam straikui sutarė visi kalnakasiai reikalauti nū darbdavių, kad jie nutrauktų nū algos kožno darbininko paskirtą mokestį dėl jų organizacijos, jei to darbdaviai neapsiimtų, keta vėl straikūti. Darbdaviai nenori ant to pristoti, nes esą ir unijonistų, ku-

rie ant to nepristos.

— *New York.* Straikieriai privertė savo darbdavius idant užganėdintu jų reikalavimus. Kontraktorai „Empire Cloak Co.“ turėjo padidinti algas darbininkams ir prizadėti, kad nepriims neprigulinczių į uniją. Darbininkai, Friedman Bros, laikrodzių dirbtuvės, sustraikavo ir pasineszė nekurias maszinas kaipo užstovą už jų darbą. Sustraikavo dėlto, kad darbdavys sulaužė sutarimą, priimdamas darbininkus neprigulinczius į uniją. Straikieriai sugrižo prie darbo, prizadant darbdaviui užganėdinti jų reikalavimus.

— *College Point.* Straikas czionai pasibaigė ant naudos szilkų audėjų, kurie straikavo net nū Geguzės mėnesio.

— *Chicago, Ill.* Dviraczių dirbtuve „Fowler Cycle Co.“ subankrutijo, per ką nustojo darbo 300 darbininkų. Priezastis subankrutijimo, buvo konkurencija su kitoms dirbtuvėms, pigiaus dirbanczioms ir pardūdanczioms dviraczius.

— *Braidwood, Ill.* Straikas czionai dar nepasibaigė ir nežine kada jis baigsis, nors jau traukiasi nū 1 Geguzio. Straikas izzkilo dėl numazinimo mokesties nū 85 ant 55 c. už toną. Už tokią mokestį niekas nenori dirbti, o kapitalistai nenori pakelti mokesties. Jie mislyja, kad darbininkai izzbadėję pasidūs, bet sziejie apsiėmė kartą ant dienos valgyti, negu dovanai dirbti. Jei gu straikas tęsis dar keles savaites, tai kapitalistai turės sukikti ant mokesties paskirtos per valdzią, 69 centus už toną.

— *Coal City, Ill.* Straikūjantieji darbininkai keta izzleisti atsiszaukimą dėl įsteigimo „Labdaringos Organizacijos“ paszalpai straikierių. Ki-

tose vietose visur susitaikė darbdaviai su darbininkais, pakeldami mokesčių; mūsų miestelio darbdaviai nori visus darbininkus budu iszmarinti, nes neketina pradėti darbo be pavasario; tokiame atsitikime gali iszgelbėti paczias ir vaikus nū badmyrio tiktai atvira labdarystė. Atsiszaukimas bus iszleistas keliose kalbose, ir aukos taps padalintos lygiai, neziurint ant tautos arba tikėjimo.

Isz Amerikos.

Nuszo vė policijantą bažnyčioj.

New York'e buvo iszkraustęs plėszikas į bažnyčią. Iszganytojaus prie kampo 3-czios ulyczios ir B ave. ir tuztino dėzeles nū aukų. Po pusiau-nakcziai iszgirdo kuningai signalą, kuris yra įtaisytas dėlei apreiszkimo plėszikų. Kuningai greitai pasiszaukė 2 policijantu, Hoffmaną ir Smithą, ir su jeis nuėjo į bažnyčią. Hoffmannas nuėjo tiesiok prie altoriaus, nes mislyjo, kad vagis gali darbūtis apie brangius altoriaus, papūszimus, o Smithas likosi pas duris ant sargybos. Netikėtai iszgirdo Smithas kokį sznabzdėjimą isz prieszalinio kambario, kuris yra dėl mokinimosi, ir nuėjo pažiūrėti. Plėszikas, Frydriek Meyer, szovė į jį ir isz sykio partiesė. Atbėgęs Hoffmannas nustvėrė plėsziką, o susirinkę žmonės norėjo jį tūjaus pakarti, bet viskas nusibaigė ant supylimo plėsziko su kumszeziomis bei akmenais, kad jis vargu gyvas iszliks.

Indijonai keta isz sikraustyti isz Suvienytų Valstijų.
Chelsea, I. T. Czionai visur vieszai kalba, kad ateinančią vasarą kraustysis visi indijonai į Meksiką, ir vidurinę arba pietinę Ameriką, dėlei iszvangimo prigavysezių ir persekiojimų isz pusės kongre-

so. Indijonams yra suteiktos ypatiszkos tiesos ir paszalpa nū Suv. Valstijų, kaipo atmokestis už jų teritorijas, bet tas yra tiktai ant popierų, o iszpildymas to reikalo yra pavesztas tam tikriems perdėtinems, kuriė indijonų paszalpą susikrauja į savo kiszenius, o jiems dūda tiek, kiek jų malonė.

Kaip rodosi, tai indijonai yra jau prisitaisę ant iszsiakraustymo isz Suv. Valstijų ir laukia tiktai zenklo, kada kraustytiesi. A. E. Jory, indijonų vadas, kuris yra ir sekretorium susivienyjimo indijonų, turintis mieryje perkraustymą indijonų, taip iszsitarė: „Galite pasakyti, kad indijonai taisosi ant iszsiakraustymo. Bus negirdėtai didis sujudimas... Turiu jau visus planus dėlei to, kurių negaliu dar apgarsinti. Meksikoje yra dabar perstatytojai indijoniszkos rasos Cherokee ir Choc-taw. Nekurie dar tikisi, kad mūsų žmonės taps iszvaryti isz szitų prieszamžinų mūsų sėdybų per neteisingą pasielgimą kongreso.

„Ta szalis yra brangi dėl mūsų žmonių. Suv. Valstijos tvirtai prizadėjo, kad toji szalis bus mūsų sėdyba ant amžinų laikų, bet dabar viskas kitaip pildosi, kaipo butų sulaužytas tasai prizadėjimas.

„Jeigu mus priveczia prie atidavimo mūsų laukų ir atmetimo budo mūsų randijimosi, tai tikėkite, kad ateitėje netikėsime jokiems pazadėjimams Suv. Valstijų, bet pasidūsime po globa rėdo, kuris turi gūdoną ir iszpildo prizadėjimus, užtikrintomis sutarimėmis.

„Dabar eina tarybos tarp mūsų tautos ir meksikoniszko rėdo, mieryje uždėti neprigulmingą valstiją, kuri bus tiktai indijoniszka. Tarybos yra ant geriausio kelio, ir yra viltis, kad iszeis ant mūsų naudos. Szitas mūsų rengimasis iszsiakraustyti priguli nū kong-

reso, kuris užsimirszo jau visai apie mus. Jeigu kongresas vers mus priimti teritoriszka rėdą pagal įstatus Suv. Valstijų ir paniekims mūsų rėdymasi, užtikrintą mums atviru prizadėjimu, tada pamatysite, kad apleisime savo vietas, iszpardūsime ką turime ir iszsikraustysime.

Mylėjosi net nū 60 metų.

Watertown, N. Y. apšvedė naszlė, Julija A. Sherman turinti metų 90, su naszliu Ben, Hunt 88 metų. Vestuvės buvo namūse naszlės. Ant vestuvių buvo 3 sunus, 7 anukai ir 3 proanukai. Apšvedusieje mylėjosi nū 60 metų, bet likimas buvo jųdu atskyręs, kad „jis“ apšvedė su kita, o „ji“ su kitu. Tapę abudu naszliais, paskyrė savo dienas užbaigti senojoji meileje.

Keturis lavonus pavogė.

Chicagos lavonų namūse (į tokį namą gabena numirusius beprotnamiūse bei pavargėlių namūse ir kitokių, kuriūs paskui studentai mokintiesi ant daktarų, pjausto ir tyrinėja sudėjimą žmogaus kuno.) buvo net 12 lavonų, isz kurių 4 prapūlė. Policija ėmėsi jieszkoti nabaszniukų, bet nieko nesusekė. Mislyja, kad jūs bus pavogę studentai, arba žmonės pasamdyti nū privatiszkų daktariszkų mokyklų. Tie 4 lavonai yra numirę nū dziovos, dėlto jūs ir pavogė dėl tyrinėjimo tos ligos.

Vėl neprigulminga lenkiszka parapija.

Philadelphijoi pastojo neprigulminga lenkiszka parapija, dėlto tiktai, kad vietiniis kun. Kopitkeviecius keikdamas parapijonus norėjo atversiti į paklusnumą sau. 500 parapijonų atsšakė nū Szv. Stanislovo parapijos, nors buvo patys ją pastatę už \$30,000, ir sudėję vėl isz naujo \$20,000 nupirko baptistų bažnyčią ir

24-tą Spalinį jau atliko pirmąją dievmaldystę. Ant kopa pūla kaltybė už jų atsiskyrimą?

Meilės vaistai.

Brooklyn'e gyvena žynė (burtininkė) Katarina Stanislaus, kuri spēja neapsivedusioms merginoms ateitę į jaunikiams. Mary Mead, turinti 26 metus, su paroda žynės uždavė savo jaunikiui, kursai rodėsi visai atszalęs, meilės vaistų (love powder) idant atszviežinti meilę, nū kurių ėmė baises konvulsijos jį traukyti. Mary tai matydama, kad vietoje atszviežinimo meilės, gali ję visai užszaldyti, jaunikiui paszaukė daktarą, o žynę apskundė už prigavysezių, nes už meilės vaistus buvo jei užmokėjusi \$5,00.

Netikėtai sumaiszymas proto.

New York'e, vienas senas groserninkas, pusėtinai pasilaikantis, gavo sumaiszymą proto. Iszėjęs ant ulyczios daužė langus ir ėjo į krantūvę jieszkodamas peilio ar kito panaszaus daikto, dėl atėmimo sau gyvasties, ir vis szaukė: kad neverta gyventi ant svieto, biznis neina, ir jis negalįs iszmaitinti savo szejmynos. Jį sekė pulkai žmonių iki policijantos jį paėmęs nenugabeno į ligonbutį. Jis bus sumiszes isz prasto pasilaikymo biznio.

Lietuviszkas klausymas.

„St. Peterb. Viedomosti“ num. 252, randame du straipsniu apie liet. klausymą, lietuvių, po Rosijos valdzia gyvenanczių. Mislis rasztų libera-liszka, kalba apie pasekmes, kurios jau gyvūja nū 30 metų isz priezasties užgynimo liet. spaudos lotin. raidėmis. „St. Peterb. Viedom.“ laiko tai už didžiausę neteisybę ir prispaudimą bei nepolitiszkumą valdzios, atszaldant lietuvių sim-

patiją prie Rosijos ir prita-
santi jūs prie sulenkėjimo.

„Peterb. Vied.“ tvirtina,
kad valdžia esanti užsiėmusi
su klausymu liet. spaudos, ir
nėra abejonės, kad daleis lie-
tuviams spaudą lotin. raidė-
mis. Tokiame atsitikime,
žmogystos, mokancijos dėl sa-
vo mierių viską išnaudoti ir
pasislėpti prieš valdžias, už-
siėmė išszaukimu dyvino at-
gijimo Lietuvos, ir matydami
priežasti mėginimų, energisz-
kai tūmi užsiėmė atjieszkoti
savo tiesas, praszalinti aresz-
tavojimus ir suspaudimą žmo-
nių, už numylėjimą tėvynisz-
ko, nū amžių jau raszto (t. y.
lotin. raidžių).

„Petersb. Vied.“ kaipo fak-
tą yra ėmusi iš „Ukininko“
iszeinanczio Tilžėje, kursai ap-
raszo persekiojimus ir aresz-
tavojimus lietuvių, Suvalkų
gubernijai: „Žandarai pradė-
jo kabintis prie maldakny-
gių, atiminėja per nevalę, žmo-
nės rustinasi, o daugelis ypatų
patenka į kalinį“.

„Praėjusią vasarą su ypa-
tiszka energija pradėjo pasiro-
dyti didelis išsziplėtojimas tar-
pe lietuvių, Suvalkų gub.,
knygų ir laikraszečių, spaus-
dintų, užrubežyje lotin. raidė-
mis, lietuviszkoje kalboje.
Prasidėjo kratos ir aresztavo-
jimais! Pirmiausiai tapo aresz-
tavoti nesziotojai ir pardavė-
jai knygų; J. Pezaitis, J. Lu-
koszaitis, Antanavyczius ir ki-
ti. Toliaus tapo aresztavoti
perstatytojai inteligencijos,
kaipo R. Vitkauckas, pirklys
isz Mariampolės, Oliakas Bal-
cziunūse, kun. Rudvalis ir
Budvietis, szejmyna Matulai-
czių (vienas daktaras medici-
nos, antrasis studentas Mask-
vos universiteto) Seinūse, J.
Krauczunas Virbalyje ir kiti.
Visi tapo pasodinti kaliniūse
Kalvarijos ir Marijampolės.
Abelnai aresztavotų paskuti-
niame laike yra daugiau szim-
to ypatų.“ „Petersb. Vied.“ la-
biausiai apgaili likimą studen-

to Petrapilės universiteto, Da-
niliaucko, isz Sintautų, Nau-
mieszcio pav., kurio visas pra-
sikaltimas yra tame, kad stu-
dijavojo teoretiszškai ir moks-
liszškai lietuviszką kalbą“.

„Visus tūs „persekiojimus“
„Peter. Vied.“ laiko už visisz-
kai neiszteisinamus. Iszrodo
visą peržvalgą to klausymo
keliu tiesdarystės ir pasire-
miant ant neteisingo užgynimo
liet. spaudos, kur randasi tiktai
augszciauses paliepinimas isz
1863 m. perstatantis tiktai,
kad urėdiszki iszleidimai lie-
tuviszkoje kalboje, turi buti
spausdinti gudiszkomis raidė-
mis. O apie privatiszkus isz-
leidimus nėra paliepinime nei
zodelio. Dėlto administraci-
jos užgynė visokius privatisz-
kus iszleidimus. Ir dėlto
kiekvienas urėdninkas (žems-
kis arba vaitas) turi tiesą isz-
plėszti kiekvienam meldan-
cziamsi lietuviszką maldakny-
gę ir įtraukti į bausmę už kon-
trabandą; kiekvienas susiedas
užsirustinęs ant savo kaimyno,
gali padūti kriminaliszką
skundą ant jo, isz priežasties,
kad anas turi namūse maldak-
nygę užrubežyje spausdintą.

„Ar žino ypatos, isztolo, prie-
spaudą ir persekiojimus lietu-
vių Suvalkų gubern., kur ant
skaitliaus gyventojų, suside-
danczio isz 670,600; tiktai
142,000 kalba lenkiszškai“.

„Ant nelaimės, užgintos per
rusų valdžią lietuviszkos kny-
gos, nėra padūtos komitetui
cenzuros ant peržiurėjimo, bet
statei naikinamos. Teisingai
kalbant, nėra lietuviszkos cen-
zuros, nei jokio urėdninko,
kuris užsiimtu tyrinėjimu lie-
tuviszko kilimo visoje Lietu-
voje: yra tiktai agentai reika-
le, bei vienas urėdiszkas ver-
tėjas. Kas, ant galo, atkreips
atydą ant be mierinio perse-
kiojimo ir užtars už nekaltą
Lietuvą? Tegul rusai pasi-
klausia apie tai savo sanzi-
nės!...“

Toliaus „Petersb. Viedo-

mosti“ num. 267, patalpino il-
gą straipsnį X. Y. Z. aiszki-
nanti apie liet. klausymą, kuri
czionai, nors sutrumpinę, pa-
dūdame.

„Kas yra tokie „lietuviai“?
Jei lietuviai, gavę apszvietimą
rusiszkoje mokyklose ir no-
rinti melstisi bažnycziose savo
prigimtoje kalboje, kalba tarp
savęs lietuviszškai, su rusais
rusiszškai, su lenkais lenkisz-
kai. Tai gi nei kokios mani-
jos nėra: patys lietuviai gerai
supranta, kad rusiszka kalba
dėl lietuvių reikalinga ir apie
praszalinimą rusiszkos kalbos
isz mokyklų Lietuvoje niekas
nei nekalba.

Praszymūse, padūtūse augsz-
tesnėms valdžioms, lietuviai
reikalauja, kad mokyklose
tiktai tikėjimo dalykus iszgul-
dytu jų kalboje, kaip kad da-
bar yra Lenkijoje. Szitas vi-
sai nereiszkia to, kad iszvartyti
rusiszką kalbą isz mokyklų!

Žinoma, kad *lenkiszkuose*
maisztūse lietuviai suvisu ne-
dalyvavo: apie tai vienodai
kalba visi rusiszki istorikai ir
žmogystos, dalyvavusios maisz-
te. *Tarpe to už tūs tai maisz-
tus lietuviai nukentėjo dau-
giaus už paczius lenkus*: len-
kai ir sziądien te skaito Rosi-
joi ant savų knygų ir meldžia-
si bažnycziose savo prigimto-
je kalboje, o lietuviams nū
paskutinio lenkiszko maiszto
szitas užgiunta tapo. Ar tikosi
jums kada skaityti lietuvisz-
ką knyga, spausdintą rusisz-
komis raidėmis? Supranta-
mai, ne, o jeigu ir tiksiai, tai
ant kiekvieno puslapio jus ne-
suprasite, paprastame skaitliu-
je, 20 žodžių, ir suprasite ką
jie reiszkia tiktai isz mislies,
ir tada tiktai, kada jus mokė-
site lygiai rusiszką kaipo ir
lietuviszką kalbą. Apie lie-
tuvius ukininkus ir kalbos nėra:
jie tokių knygų suvisu ne-
gali nei pradėti skaityti, dėlto
tai ir maldauja rusiszkos val-
dzios daleisti spausdinti nors
maldaknyges Rosijoi.

Reikalingumas atmainos
*rusiszky raidžių ant lotynisz-
ky dėl spausdinimo lietuvisz-
ky knygy atvirai pripažintas*
*Ciecoriszkos Mokslų Akade-
mijos ir darodyta per daugelį*
mokintų, kaipo tai: profesorių
Lamanski, Volterį, Ginkeną,
vysk. Baranaucką ir kitus.

Lietuviai, gavę apszvietimą,
negalėjo neprijąusti norams
savo viengimių; vieni isz jų
iszėjo į užrubežius, pradėjo te-
nai spausdinti knygas lotynisz-
komis raidėmis ir siųsti jas į
Rosiją (Lietuvą) paslaptu ke-
liu, — kiti gi likosi Rosijoi
(Lietuvoi), kurių užsiėmimas
daug piktesnis, negu pirmųjų.
Matė jie, kaip prazutingai at-
siliepė ant lietuvių lenkiszki
maisztai, matė jie, kaip drutai
sulenkėjo lietuviszki bajorai;
jie ypatiszškai gerai atminė
praeitę, kaip bendravosi tarp
savęs rusai ir lietuviai laikūse
lietuviszky didžių kuningaik-
szczių, jie mislyjo eiti pėdomis
savo tėvų; buti toje paczioje
bendrystėje su rusais, — o pas-
kutiniai atsakė ant tikrai szir-
dingo reikalavimo lietuvių
aresztavojimu apie 200 nekaltų
žmonių, lietuviszkos tautos.
Mes sakome „nekaltų“ dėlto,
kad negalima skaityti prasi-
kaltimu atradimas pas ką nors
maldaknygės arba knygelį
po užvardžiu: „Apie kolera“,
„Ką reikia daryti, kad ilgai
gyventi ant svieto“, „Kaip rei-
kia arti ir akėti“ ir t. t. O
tarpe tų (aresztavotųjų) yra
ypatos, kurios už vieną isz szitų
knygelių sėdi kalinyje Ma-
rijampolės arba Kalvarijos
(Suvalkų gubern.) po kelioli-
ką mėnesių. *Nėra nieko ste-
bėtino, kad žemoji lūma už tai
pradėjo paskutiniame laike
subruzti. Kaip ir ne subruzti?*
Maldaknygę, spausdintą isz
1863 meto, galima turėti, ale
*jeigu tokia maldaknygė pasi-
rodys dar ne apiplyszusi (tai*
yra, iszveizės nauja), tai tokią
laikyti yra užginta, ir, jeigu
policijantas arba vaitas (uriad-

ninkas) *pamatys neapiplyszu- sia maldaknyge rankose mel- dancziosi lietuvio, tai jis turi je atimti.* Taip ir darosi: at- imtosios knygos tampa sude- ginamos arba policijantai isz naujo paslapta pardūda tokias maldaknyges kitiems lietu- viams ir isz tokios operacijos isztraukia nemenką naudą.

Lietuviszkiems inteligentams dar prasciaus: iszgirdo lenkai, kad lietuviai rusiszkoje drau- gystėje noriai kalba rusiszka, ir nē nemislyja apie lenkisz- ką kalbą... ir pradėjo rekti kone ant „sargybos“, pradėjo apkaltinti lietuvius atskalunystėje, litvomanijoje, ateizme, kosmopolitizme ir tt., ir isz dalies tūjaus apkalti- no už tai vietinę rusiszką val- dzia. Kad nutildyti lenkus, lietuviai pradėjo lenkiszkos draugystėse kalbėti lenkiszka; tada vietiniai valdzios organai pradėjo lietuvius pažvelgti ko- kiamė tai atszalime dėl Rosi- jos; ant galo, pradėjo lietuviai iszsireikszti (neatbutinai, tik- tai tarp savęs) lietuviszka: ta- da ir vietinė valdzia, ir lenkai pradėjo priskaityti lietuviams suvisu nebutus daiktus, emė pažvelgti apie kokią ten maisz- tiszką agitaciją, socializma, nichilizma, anarchizma ir ki- tus. Gailu, kad lietuviai ne- moka kiniszkos kalbos: tada, butų jūs palikę ramume!

Lietuvius kaltina už norą atsiskirti nū Rosijos. Netei- singas apkaltinimas! *Lietu- viai atmena savo praeitę, at- mena tūs aukso laikus prie Gedimino, Keistuczio, kada rusas isztiesė draugiszką ran- ką lietuviui, o lietuvius rusui, atmena, kaip szios dvi tautos turėjo savo svetimus prieszus, svetimus žmones, atmena, kaip noriai padėdavo vienas kitam nelaimėje, kaip abidvi perga- lėdavo neprietelius.* Ir szia- dien lietuviai, ramus žemdar- biai, nereikalauja nieko dau- giaus, kaip tiktai po berlą Di- dziųjų Rusiszkų Ciecorių nau-

dotisi vaisiumi ramumo (paka- jus) ir prakaitė veido darbū- tisi ant savo prigimtos žemės. Na ir kūmi lietuviai gali buti paojingi? Jų — viso du (?) milijonai drauge su moterimis, seneleis ir vaikais!

Protestantiszkoji dalis lietu- vių tautos, pagal istorizkus nusidavimus prikunyta prie karalystės Prusijos, visatinai maža ir neįstengianti, kad isz- leistu didelę ir vertą užtėmy- jimo lietuviszką spaudą. Lie- tuviszkoji spauda, pasirodziusi paskutiniūse metų Suvieny- tose Valstijose, Sziaurinės Amerikos, menkai atlanko Eu- ropą. Prieg tam literatizsko- ji lietuviszka kalba, randasi dar periode savo plėtojimosi, žinoma nedaugelio specialistų kitų tautų ir dėlto esancioji joje (lietu. kalboje) spauda negali dar parodyti kokio tai patėmytino sūkalbio ant drau- giszko rėdymosi.

Spauda lenkiszkoji ir rusisz- koji didžiūse Europos miestū- se, kaipo tai: Londone, Pary- žiuje, Genevoje, Ciurike, o isz dalies Viennoje ir Berlyne, kenczia prietykiūse nepažini- mo draugiszko buvojimo lie- tuviszkos tautos, tame tai silp- nume kenczia abidvi szitos spaudos ir etnografiszkūse ru- bežiūse Lenkijos su Rosija.

Spauda vokiszkoji, o lygiai ir prancuziszka bei angliszka, kada tiktai atsieina joms kal- bėti apie lietuvizskus reikalus, kalba apie jūs ne kitaip, kaip tiktai apie reikalus „katalikų Lietuvoje“, ir neretai pasirodo tokiamė paveiksle ir ne vieną jau kartą, kas dėlei teisingos europėjiszkos spaudos yra ne- atleistina už sumaiszimą tau- tiszko su tikėjimu.

Vietinė valdzia apkaltina lietuvius socializme, anarchiz- me ir t. t. Szitas yra visai be pamato, dėlto kad nėra nei jo- kių sutarimų, pritaisanczių isz- siplėtojimą tokių mokslų. Su- valkų gubernijoje yra tiktai viena dirbtuvė (Szelmūse) ir

du bravorai degtinės (Barti- ninkūse ir Zypliūse), isz kurių 1898 metųė liks tiktai viena dirbtuvė (Szelmūse) ir vienas bravoras. Darbiūnkų tose trijose dirbtuvėse nėra dau- giaus per 80: kur ezionai gali plėtotisi socializmas? Uki- ūninkai dirba žemę tiktai ir be jokių susitarimų. Kauno gu- bernijoi ir kitose lietuvių ap- gyventose apygardose dirbtu- vių taip gi yra labai mažai, dėlto kad visi iszdarbiai lietu- viams prisieina gauti ir Pa- vyslio arba Lodzių. Visoje Lietuvoje, pradedant nū to laiko, kada Lietuva tapo pri- skirta prie Rosijos, nepasirodė nei vieno socialisto lietuviz- kos tautos.

Po numetimui baudziavos lietuviai turėjo didelę simpa- tiją link Rosijos. Jie sudėjo dėkavonės giesmę ant garbės Ciecoriaus Aleksandro II, kur Ciecorius vadinasi Tėvu lietu- viszkos tautos, Geradėju, Sau- lė sodiecių. Pirmesniūse lai- kūse szitoji giesmė buvo labai praplatinta ir ją giedojo visu- se kampūse Lietuvos. Dabar tos giesmės neiszgirsite: lietu- vis bijosi ruskių...

Lietuvius gauna visą dvasisz- ką peną isz Lenkijos, lenkisz- koje kalboje, o isz Vokietijos — lietuvizskoje; jisai žino, kad Vokietijoi jisai gali mel- tis bažnyčioje savo prigimto- je kalboje, — tenai jis nesibi- jo policijos, pasitaisiusios at- imti isz jo maldaknygę, jisai gauna isz tenai knygas, kurio- se, visokiame atsitikime, iszgi- riamą Vokietija prieszai Rosi- ją ir nežinodamas pradeda pri- jausti prisiriszimą prie viso vokiszko, pradeda mylėti Vo- kietiją. Už tai turime buti dėkingi rusiszkoms valdzioms, taip bergždžiai tarnaujan- czioms vokiszkam ir isz dalies lenkiszkam veikalui. Ar il- gai panaszus nedavadi dar- tēsis?! (da bus)

Jeigu jautiat nesvolku, imk vieną OKSCA- RETS, o iszgydyta tavę, už 10 ir 20c.

Isz lietuvizsko dirvu Amerikoje

Diena paminėjimo garbaus musų rasztininko S. Daukanto.

— *Minersville, Pa., 24 die- ną Spalio 1897 m. tapo iszkil- mingai apvaikszeziota gimimo diena garbingo musų rasztinij- ko Simono Daukanto.*

Per rupestingumą tulų ypa- tų, tapo papūszta salė ant mi- nėtos dienos su paveikslais prakilnesnių tautiecių, taip gi Krazių skerdynės, D. K. Gedimino, ir musų garbingo rasztininko, net su vainiku, ku- rį garbės vertą lietuvaitė pa- rengė.

Ant salės susirinko žmonės 2-rą adyną po pietų. Susirin- kus visūmėnei ant paskirto lai- ko, T. Astramskas paaiszkino keliais žodžiais, dėl ko yra už- kviesti susirinkusieji, ir už- kvietė visūmėnę iszsirinkti vir- sziniją dėl vedimo tvarkos, bei sekretorių dėl užraszymo svarbesnių kalbų.

Virszininkas tapo iszrinktas Kazys Draugelis, o sekr. J. Ramanauka.

Paskui virszininkas užpra- szė ramiai užsilaikyti susirin- kusei visūmėnei ir trumpa kalba, atidarydamas susirinki- mą, užpraszė Tamą Astramską szį bei tą pakalbėti.

Ant praszymo virszininko, p. T. Astramskas pradziój sa- vo kalbos, paaiszkino, kad nėra szia dien diena gimimo Dau- kanto, kadangi ji pripūla dir- bamose dienose, užtai gi pa- kyre me szventą dieną, kad ne- reiktu sugaiszti nū darbo.

Pakui kalbėjo, kaip mes ezam iszsiskirstę isz po dvi gal- vio jūdojo arelio į visas sza- lis. Visose svetimose žemėse, kaip paukszteliai iszvaikyti isz tėvynės. Tai gi ir į szia žemę Amerikos daugumas subėgom ir susirinkę kūpelėje galime be persekiojimų zandarų lais- vai pasikalbėti...

Paskui nurodė Simano Dau- kanto pasiszventimą dėl tėvy- nės, ir kaip prisikalbino sav

draugą iš vieno dirbti, tai yra vyskupą M. Volončiauską, ir ką šiandien matome iš jų darbų. Perkalbėjęs, visą darbinasi Daukanto, ant tėvynės dirvos, užbaigdamas apie jo mirį, ir pastatymą akmeninio paminklo, ant kapo, su lietuvisku paraszu, per storoną kun. Vaiszvilos.

Taip-gi prisiartino savo kalboje ir prie szios szalies dvi-galvių arelių, tai yra kapitalistų, kurie taip-gi nedaug kŭm skiriasi nŭ Rosijos caro, vientik tŭmi, kad neiszplėszia nekaltos įtalpos knygučių iš musų rankų...

Bet kaip carassu savo kraujagereis iszskerdė Kraziečius, už jų tikrą tiesą, taip kraujageris Martinas, su savo gauja valkatų, iszzudė Hazletoniečius jieszkanczius kasnėlio dŭnos, ir neturinczius jokios kaltės.

Ant galo baigdamas savo kalbą, iszsitarė, apie senumą lietuviskos kalbos, ir kad universitetŭse yra ji tyrinėjama kaipo seniausia ir gražiausese kalba ir tiktai pas prastus artojus yra užsilaikiusi iki sziam laikui. Tai-gi ir mes turim ją branginti kaipo savo motinėle, ir neniekinti, bet da daugiau branginti! Nes jeigu mes paniekimsim, tai mus svetimtaucziai paniekims.

Ant galo iszstarė szirdingą aczių susirinkusiems, ką teikė si atydzei paklaustyti.

Paskui kalbėjo K. Draugelis kas link Daukanto darbinimosi ant tėvynės dirvos. Bet daugiau kalbėjo apie gerumą ir beveik geriausę darbą V. M. Volončiausko. Nėsa atėmus lietuviams spaudą, o brukant gudiszkoms raidėms maldaknyges, aiskino žmonėms, kad jų neimtų nei į rankas. Ir tikt tokiu budu sulai-kę lietuvius nŭ gudiszko alpa-beto, priėmimo lietuviszkoje spaudoje.

Paskui prisiartino prie szios szalies lietuvių, iszmėtinėda-

mas jaunŭmenei už didelį isz-tvirkimą ir pesztynes, ir kad tas labai žemina musų tautą akysesvetimtauczių. Taip-gi, kad labai mažai atkreipia aty-dą ant szios szalies savo padė-jimo, politikiszkŭse reikalŭse, t. y. nesirupina pastoti ukė-sais szios laisvos žemės; žo-dzių sakant, nesirupina pildy-ti tiesas szios szalies, ir kas kart, musų tauta pŭla žemyn.

Taip-gi priminė, kad per at-szalimą nŭ tikėjimo, daug ne-dorybių dygsta, nŭ kurių baz-nyczia prasergetų, ir bazny-czios klausant, daug laimin-gesneis pastotų...*)

Ant galo iszsitarė kas link musų tautos szioj' szalyje kad ji turėsentis isznykti, jeigu isz-eivystė isz tėvynės sumažės, tai ilgiausia, kad užsilaikys, 50 metų, ir turės prapulti svetim-tautiszkose vilnyse. Tais žo-dziais užbaigė savo kalbą, isz-tardamas susirinkusiems szir-dingą aczių.

Po kalbų tapo užklausta per virszininką, susirinkusių, ar butų reikalinga padaryti kolektą, per lietuvius Minersvilės, dėl paszėlpos Hazletonie-czių, naszlių ir naszlaiczių?

Visi vienbalsiai ant to pri-stojo, kad nepasilikti užpaka-lyje kitų miestų lietuviu, ir tapo iszrinktas komitetas dėl to dalyko:

Kasierius (iszdinikas) Jonas Kaminskas, sekr. Jurgis Mer-keviczius, kolektoriai: I Ta-mas Astramskas, II V. Mara-zas, III Pranas Ambrozevi-czius, IV V. Ramanauckas, V. Liudvikas Jusaitis, VI Anta-nas Glinskas.

Piningai surinkti kas vaka-ras turi buti atneszti pas isz-dininką, o jis priėmęs pinin-gus, turi iszdŭti kvitą, kurią

*) Szie žodziai prie szios dienos kalbų yra visai, netinkami. Nėš p. Astramskas kalbėjo, kad reikia ginti ir gŭdoti savo kalbą kaipo motiną, kad nepražudyti ją tarpo svetimtauczių. O p. Draugelis, atėmė visą viltį jos iszsilaikymo. Tai labai keis-tai iszrodo!

Razėjas.

nunesz pas sekretorių, drauge su vardais aukavusių, dėl su-traukimo į knygas.

Kalekta bus daroma per vi-są mėnesį laiko.

J. Ramanauckas.

— Scranton, Pa. 24 d. Spa-lių mėn. „Polyt. Lietuvių Dar-bininkų Draugystė“ laikė sa-vo mėnesinį susirinkimą Leo-nardo svetainėje. Žmonių bu-vo labai gražus skaitlius, o kas patėmytiniausia, tai apsiė-jimas susirinkusių buvo pa-veikslingas ir kožno žmogaus szirdį ganėdinantis. Szarių dabar yra 59. Kasoje yra \$20,19

Atidarydamas suėjimą, D-ras Szliupas laikė ilgoką kalbą, kurioje parodė, kaip susitvėrė polytikiszkos partijos republi-konų ir demokratų, ir kaip jos, bėgant laikui, plėszia ir spaudžia vargdienius; kalbė-tojas potam parodė, kaip, pa-sigerinant maszinoms, bedar-bių gaujos auga mets į metą, ir kaip bagocziai nebežino, ką reikia daryti su „valkatomis“, darbininkais, netekusiais dar-bo. Nekurie net siulo strych-niną, žiurkzolės ir t. t. dėl nu-nŭdyjimo nereikalingų varg-szų. Taip-gi savizudystos ei-na tankyn, namai beproczių yra prisipildę, ir tai daugiau-siai isz vargo pelių! Neliekti vargszams nieks kitas kaip or-ganizŭtiesi į partiją socialistų ir reikalauti, kad įrankiai isz-darbystos, žemė ir pabirkai, keliai susineszimo ir t. t. pa-tekto į visŭmenės rankas. Ta-da tiktai mokslas ir iszradimai pastos geradarysta dėl svieto, o ne mėtys darbininkų isz darbų.

Potam tapė platforma soci-jalistų partijos perskaityta.

Ant galo tapė iszdŭta ro-kunda isz darbų Centraliszko-jo komiteto, kurs susideda isz delegatų anglų, vokieczių, len-ky, lietuvių ir žydų kŭpų.

Komitetas tapė galutinai aprinktas, ir susideda isz D-ro Szliupo, Pr. Živatkausko, Jur-

gio Simavycziaus, Jurgio Ba-liuno (rasztininko), ir Szalnos (kasieriaus).

Reikia tikėtiesi, jŭg vieny-bėje ir sutarime lietuviai cziŭn, rods po valei, pradės atsizymė-ti judėjime darbininkų lŭmos.

Rudis.

— Broad Brood, Conn.

Pereitą nedelę pas mus buvo puikios vestuvės, kures kėlė musų tautietis Andrius Mažeika, gyvenantis ant Rye Str., isz kurios pažvalgų galėtum pil-na jaučio skurą prirasztyti, vienok nereikalinga, kadą-gi mus paprasti toki apvaiksz-cziojimai vestuvių o ir szermė-nų. Tai gi mus tautiečiai kėlė ir vakarynas. Subatos vakare suėję biskį pauzė, o paskui kaip paprastai pradėjo pesztis; kad pliekėsi tai pliekėsi, net ir pacziam jaunikiui į pakau-szį teko; negana subatos, tas pats buvo ir nedėlioj', per die-ną gėrė degtinę su alum ir muszėsi be paliovos. Panedė-lyj' žiurau, vienas eina jau dirbt lupas atkiszes, isz pradzių mis-lyjau kad tai kokios netikros, ale isziurėjau, kad jo lupos tik taip isztine, eina kaip su sceto (didžuvės) atkisztais zu-bais, tai-gi mat vis mus vardą, lietuvių, augsztina priesz sve-timtauczius.

Ozia kaip ir visur nekenczia girtŭklių, iszskiriant svetim-tauczius darbininkus, kurie, kad primanitų, tai nužudytu tamsų polenderį. Darbdaviai pradeda visai kaip su gyvŭleis apsieiti, jau tiktai prie sun-kiausių darbų ima mus lauki-nius, ir tai didziause jų mo-kestis, kad gauna \$1,25 centus ant dienos. O kad tikt butų darbininkų blaivesnių, tai mu-siszkiai visi butų atstatyti.

Laikraszczių negirdėti kad kuris skaitytų, mat, nekurie ima „Rytą“, o kiti da ir „Sau-lę“, ir seme isz jų visą apszvie-timą. Isz visos mus gaujos ar-ti dviejų szimtų, iszsisklaidziu-sių po apielinę, tiktai 2 pri-

gali prie „Susivienijimo“, o kiti visi nieko nesupranta kas tai yra „Susivienijimas“ ir ta viską bedieviszku vadina. O pertikrinti juos, tai nei pats velnes negalėtų, kada gi jų protas nu alaus ir degtinės visai susimaiszes yra. Sunku ant to visko ziureti ir nieko negalima daryti, kaip tikt ziuret ir praneszt kitiems.

Pereita vasara du vaikinai M. D. ir M. P. buvo pasiryze pratinti prie skaitymo knygeleju ir laikraszeziu, ale kaip kuningas Zebris atraziaves pasake, kad tas viskas yra bedieviszkas, lauzymas szventu dienų, tai ir vel visi spakaini nu apsiszvietimo. O prie alaus, valei vyrai prie alaus, skaldykites sau pakauszius, tiktai su sceto lupomis nevaiksciookit, ba asz padusiu jus vardus ir pravardes, tegul nor svietas zinos scetalupius.

— So. Boston, Mass. Sziūmi apskelbiame visiems broliams lietuviams, Bostone ir apielinkėje gyvenantiems, kad „Draugyste Didzio Lietuvos kuningaicszchio Vytauto“ atvere lietuviszka skaitinyzia arba knygyna 339 W. Broadway str., South Bostone, Knygynas turi knygu lietuviszku, lenkiszku ir angliszku, aprasanczių apie lietuvius, kaipo ir del pradinio mokininiosi angliszka. Delto-gi uzkviename visus brolius ir sesutes nepatingeti ateiti į musų knygyna del pasiskaitymo visokių gratių knygeleju bei laikraszeziu, nes visi lietuviszki laikraszcziai randasi musų knygyne.

Priegtam praneszame, kad tie broliai, kurie dar nemoka skaityti ir raszyti, ateitu į musų knygyna paskirtais vakarais, panedelyje ir petnyccioje ant pusės asztuntos (7,30) vakare, o bus pamokinami dovanai.

Ant galo atsiszaukiame į visus brolius Amerikoje, idant

teiktumetes paszelpti musų dar uzsidejusį knygyna, paaukaudami po kokią atliekama liet. knygele, uz ka musų draugyste bus labai dekinga.

Siuncziant knygas ir jeib kokius rasztus, reikia adresut:

Fr. Mackeviczia

262 W. 4-th str.

So. Boston, Mass.

— Union City, Conn. Ant susirinkimo dr. szv. Jurgio, laikyto 17 d. Spalių men. del Hazleton, Pa. apielinkės kankintinių paaukavo szie tautieciai dar:

Tamas Pranaitis	25
Jūzas Astrauckas	25
Vincas Jasaitis	50
Jurgis Babilius	25
Petras Kazeliunas	25
Ignotas Petraitis	25

\$1,75

Pagal „Vien.“ N. 42— \$34,65

Labu \$36,40

Szie visi piningai Spalių 22 d. tapo iszsiusti ant rankų p. J. Kazakevycziaus į Hazleton, Pa. su praszynu padalinti taip: \$10 kaipo auką isz dr. szv. Jurgio iszdo atidūti del jieszkujimo tiesos nubaudimui zmogzudzio szeriffo Martino su jo pagelbinjkais; o \$26,40 kaipo aukas pavienių, iszdalinti naszlėms bei naszlaicziams.

Gūdotini tautieciai! Szi Hazletono apielinkės skerdyde, turētu del mus buti dideliu, dideliu pamokinimu.... Ir isztikro jau laikas butų su siprasti nors kiek ir pazinti save. Atėjus rinkimams valdonų szios szalies, laikas butų perstoti rinkti kapitalistus musų kankintojus republikoniszkos ar demokratiszkos pusės. Laikas jau butų perstot rinkti tūs, kurių plaukai dailiau suszukūti, kurių apikaklėse didesni szmotai deimanto inkabinti, kurie daugiau alaus ar degtinės ant stau stato, kurie iszleidžia daugel meilingu melagyszeziu isz savo lupų ir tt. Laikas jau butų perstoti

sakius, kad republikonai mums gyvybę dūda! Laikas butų mums pazinti musų darbininkiszka pusę bei partija — ir uz ją kovoti, arba teisingiau sakant, kovoti uz savo tikras tiesas nu mus pavogtas; kiekvienas privalome apie tai neuzmirsztiti. Ir da sykį sakau, kad laikas mums pazinti save ir nors isz dalies savo padėjimą suprasti....

I. J. Grieszius.

— Philadelphia, Pa. 28 d.

Spalinio pribuvo pas mus p. Kunemonas isz Shenandoah ir laikė praneszimus Indep. Klubo svetainė. Kalbėjo apie dabartinį sunkų padėjimą darbininkų, jog darbininkai norėdami pagerinti savo buvį turi darbūtis politikiszka.

Taip gi aiszkino principus socialistų partijos, jog toji partija yra prielankiausia del darbininkų, taipo gi kvietė liet. prie mokslo ir skaitymo laikraszeziu

Philadelphietis.

Kalba p. J. Kazakevycziaus laikyta ant XII „Sus.“ Seimo Philadelphia, Pa.

Sziadieninis musų susirinkimas ir apvaikszeziojimas szios garbingos szventės XII Seimo „Susivienijimo Lietuvių Amerikoj“ primena mumis aną garbingą galdynę, kada Lietuvos tėvunai pergaldėję savo tėvynės nevidonus, susirinkdavo į Vilnių, į aną garšią Lietuvos sostapilę, dziaugėsi ir linksminosi, kad Lietuvos prieszai likosi pergaldėti ir sutrempti. Veidrodyja, Lietuvos Istorijos, mes matome laimingą musų tėvynės praeitę ir taipo-gi jos visus vargus. Kada Lietuva buvo liūsa nu sziadieninio despotizmo nelabojo mongolo, — priesz 500 metų musų szalis buvo laimingiausia ant viso sutverimo, ant vi-

šos apvalios pasaulės, nes ir sziadien prieszodis kalba, jog aname laike lietuviams truko tiktai paties geguzės pieno.

Norint anoje senovės gadyneį musų tėvynė didei buvo laiminga, bet niekados nebuvo liūsa nu yvairių persekiojimų; aname laike nevidonai lietuviszkos giminės pavydedami musų tautai laimės, ypacz nužmus kraujageriai kryziokai, apsikale geleziniūse sardokūse užpuldavo tankiai ant ramių Lietuvos gyventojų, darydami jiems, tai yra lietuviams, skriaudas ant turto, pagaliaus ir dvasiszkuše jų apsiėjimuse. Bet pirm negu pradėdavo savo nužmų darbą, tai yra lietuvius persekioti ir kankinti, pirmu reikalu jiems buvo iszgriauti Lietuvos pilis, iszardyti stiprius stovinczius murus, kuriūs lietuviai pasistatydavo del geresnio apsigynimo ir apsaugojimo nu minėtų nužmių užpūlikų, kryziokų, kurie skardū rankoje ir kryziumi ant krutinės, žudė nekaltus gyventojus, kalbėdami, jog tai daro vardan-Dievo, sedami mokslą Kristaus tarpe lietuviszkos tautos, arba kaip jie tardavo, tarpe pagonų.

Garsi turtūse ir galinga karėse buvo musų tėvynė Lietuva praėjusiose galdynėse, bet iki sziadienai, XIX amžiaus galdynei, vietoje garbingos karzygės, matome silpną ir suspaustą vargūse, moko negalinezia ligonę. Anos garbingos szalies, priesz kurios galybę lenkėsi visi, priesz kurios stiprybę drebėjo visos vieszpatystės, tikt ant paties anos paminėjimo. Sziadien tiktai atminimas mums jos te liko; grozybės ir turto, to perlo musų braungiausio, sziadien, tiktai silpnas etnologiszkas liekanas te matome. Lietuvos pilis, kaip jau regėjome, iszgriovė ir pamatus iszvertė kraujageriai kryziokai, žalius jos gojus iszkirto ir isznaikino siurbėlė musų tautos, zy

dai; kalbą mūsų motiniską, brangiausią mūsų turtą, ir viską, kas tik yra gūdojama ir lietuviszka, išplėszė mumis išgamos lenkai, o dabartiniai: gi mūsų kankintojai, rusai, prislogino mus po sunkiom nepakeliamom kaladėm, surišo mūsų rankas stipriais retėžiais, užrakino mūsų burnas užgindami mums spaudą, ir sziądien daugiau niekas mums nepasilieka, nieko daugiau negalime veikti, kaip tikt vargą vargti, sopūlius kentėti ir aszaras lieti. Liudna darosi, pamislyjus apie laimingą mūsų tėvynės praeitę, ir prisiziu-rint į dabartinius jos visus var- gus. Vietoja, kur pirmiaus stovėjo nepereinami miszkai, kur elniai su briedžiais laužė si sau ragus medžiojant Lietu- vos kuningaikszeziams, kur būriai visokių pauksztelių kė- lė savo linksmus koncertus, kur kanklininkas sėdėdamas po lapotų aužūlių leido iki pa- debesių meilingą balsą links- mės melodijos, kur laksztin- gala meilingu balseliu budino Juruką, kur Lietuvos dukters zaliam rutų darzelyje pynė vainikus, apdainūdamos ir ap- raudūdamos savo mylimus bro- lius ir bernelius jojančius į karę priesz tėvynės nevidonus; sziądien te matom vien tikt plikus dirvonus, ant kurių prakaitą lieją tris milijonai mūsų brolių! Lieja, sakau, dėl svetimos naudos, dėl nau- dos savo kankintojų, persekio- tojų budelių! Sugriuvo, su- griuvo, ir akmū ant akmenio nepasiliko... Tai gi szią- dien atsiliepia liudnai Lietu- vos dainius, apsipilą graudžio- mis, kravinomis, aszaromis, paveizėjus ant praeitės mūsų, tovien iszgriantų Lietuvos sos- tapilių, ant iszkirstų ir isznai- kintų jos žalių miszkų. Pra- ejo sena garbinga mūsų tėvy- nės praeitis, o užstojo nauja, isz kurios sziądien mums rei- kia nusistebėti. Stebėtis, sa- kau, privalome, kad su iszgrio-

vimu Lietuvos sostapilių, su- isznaikinimu jos žalių gojų, su- myriu garsių kuningaikszezių Keistuczio, Gedimino, Vytau- to ir kitų garbės vyrų; lie- tuvių tauta da ne sugriuvo, ir po 500 metų tironiszkų kanki- nimų įstengė panesztį aną sun- kų jungą, torturas, sakysiu, kokios sziądien atsikartoja ant mūsų, isz laiko tamsybės - pa- gonystės vieszpatavime Nero- no. Taip baisiai persekioja- ma lietuvių tauta ir po szią- dienai nepražuvo dar, ir isz tarpo anų iszkirstų lietuvisz- viszkų gojų, isz tarpo anų isz- griantų Lietuvos sostapilių, aplaistytų lietuvių prakaitu ir krauju, pradėjo dygti ir augti jauni lietuviszki aužūlai, ku- rių szakos skeczia sziądien ant visos mūsų tėvynės Lietuvos. Bet sunku sakau, yra at- stovėti toms jaunoms atžalė- lėms, kada pakilus smarki au- dra laužo ir sukina anais į vi- sas szalis, neturinczias nėko kios užvėjos, nėjokios stipry- bės dar. Ant galo, pagaliaus, ir mes patys vietoje pridėti sa- vo spēkas, pridėti savo trusą prie anų auginimo ir daziurė- jimo, patys kertame, naikina- me ir geniojame anų szakas! Daugel galėczia priversti tikrų faktiszkų atsitikimų, kur mu- sų broliai budami tikrais lie- tuviais, budami iszauklėti lie- tuvių motinų rankomis ir isz- penėti lietuviszkomis krutimis, pastoja iszgamomis — lenkais, rusais, vokiecziais arba ang- lais. Pastoja, sakau, baisiau- siais prieszais savo motinos ir visko, kas tikt yra motiniszka, lietuviszka. Jau ne kalbant mažesnių pasikėsinimų dėl pra- žudymo lietuvių, tikt pa- imkime dabartinį mūsų gar- bingą „Susiv.“ Kaip daugel jis turėjo perkęsti per bėgi sa- vo gyvasties, dvylykos metų. Nekartą mes patys jį kritikū- jame, iszmėtinėjame jam, klau- sinėjame vienas antro, dėlko mūsų „Susivienijimas“ neauga ir kodėl jis nesiplatina? Tai-

gi sziądien asz laikau už pride- rystę, norint trumpais žodžiais, ant szių visų klausymų ir už- mėtinėjimu atsakyti. „Susi- vienyjimas“ auga, platinas lie- tuvių dvase, ką sziądien pa- tvirina jusų meilingi broliai, Philadelphiecziai, prisirengi- mas ir apvaikszeziujimas szios garbingos dienos, už kurią jums pripūla garbė! Sakome, nesiplatina jo sąnariai; tiesa, platinasi pamažu, bet argi ne- matome szios priezasties? Są- nariai „Susiv.“ nesiplatina dėl- to, kad ant kiekvieno žingsnio sutinka prieszininkus, ir kiekviename savo darbe atran- da persekiotojus. Kaip neti- kusiai naudojasi mūsų prieszai isz kiekvienos atsitikusios pro- gos, ir isz kiekvienos mūsų silpnos pusės, asz privesiu vie- ną faktą atsitikusį 1893 m. Žinoma mums, jog mes lietu- viai ir po szią dienai turime daugiau silpnų pusių, negu ki- tos tautos, tai gi ir augszezius miptūse metūse, per mūsų silpnybę, atsitiko vaidai, nesu- tikimai tuloj lietuviszkoj apy- gardoje tarpe lietuvių ir jų vadovų. Kaip tikt szis gau- das pasklido po apielinę, tū- jūs pribuvo į aną apygardą tulas lietuvių persekiotojas, persistatė save kaipo prietelius lietuvių, ir ant galo pratarė: „Vyrai, sako, girdėdamas ne- sutikimą jusų tarpe, pribuvau idant galėczia pridūti pagel- bingą savo ranką; zinote kad asz esmi prietelius lietuvių, tai gi ir sziądien jums patar- nausiu, o už szi savo darbą, reikalauju visai menkutes už mokesties. Paardykite czio- nykszezią „Susiv.“ kūpa, o asz už tai apskelbsiu dėl visūme- nės, ką tikt jus užsigeisite, garsinti prieszai jusų neapken- cziamą prieszą.“ Ką gi jus garbingi broliai atsakysite ant tokio pasikėsinimo? Paardy- kite sako, „Susiv.“ menką kū- pelę, o asz už tai pastosiu žmogūdžiu, užmuszniu savo tė- vą arba motiną, nuplėsziu ar-

tymui szlovę, nugramzdinsiu jį į dugną pragaro, tegul jis ten pražuva, tegul prasivere žemė, tegul nugrimsta visas svietas, bile tikt kartu nugrims ir anoji nekencziama lietuvių! Ale mes atsaky- sime, jog czion laisva žemė, žmonės czion ateina pikti ir geri, tai nereikia dyvytis, kad toki pražuvingi pasikėsinimai ant lietuvių atsitinka. Tai- gi palikime Ameriką o persi- kelkime, norint misle, per pla- tų atlantiką ir gana mums per- zengti Lietuvos rubežius, kad pamatysime szimtus persekio- jimų, kad pamatysime szimtus savo brolių pakirstų, tų jaunų lietuvių atžalų, suvaržytų sunkiūse retėžiū, sumesų į dvokianczius kalinius ir da- bar prisiartinę, paklauskime, už kokią kaltybę jie taip nū- miai yra kankinami? Kas pridavė jūsi į anų budelių ran- kas? Iszgirsime atsakymą, jog pirmas jų didžiauses pra- sikaltimas, kalbėjimas „Tėve mūsų, kuris esi dangūse“, kad prieszinasi perzengime ketvir- to prisakymo V. Dievo „my- lėk tėva tavo ir motiną tavo“. Tai dėlko mūsų budeliai mus kankina, o nekartą ir mes pa- tys pridūdamė ašiemis bjau- riausius įrankius.

Paveizėjus sziądien į tokį liudną mūsų tėvynės padėjimą, prisieina mums atsiliepti su anū czekų tautos moksliniku, Balbinu, kuris nustojęs vilties prikelti savo tėvynę koku nors paprastu budu szaukėsi stebuklo isz dangaus, szaukė- si prie szvento Vaclavo, czekų apginėjo, tardamas: Szv. glo- bėjau! jeigu mes pražusime, tai ir tau pražusime, tos sza- lies gyventojai tavęs taip ne- garbės, kaip garbino ir mylėjo tave per amžius czekai. Asz mislyju, jog nebus pro szalį isztarti keletą žodžių apie cze- kų tautos gyvenimą. Czekų tautos, kurios buvo suvirszum keturi milijonai, po 25 metų bai-

siausių kankinimų, vos 80 tukstancijų teliko. Čekų gyvenimas buvo blogesnis negu mūsų lietuvių. Vokiečiai buvo taip įnirzę išnaikinti čekus, kad jiems buvo užginta čekiskai kalbėti sudūse, administracijoj, publiszkose vietose ant gatvių, pagaliaus ir batnyčiose melstis. Čekiskas knygas atiminėjo ir dągino, valdzia išdavė net tam tikrus įstatymus, kaip reikia įveskoti čekiskų knygų, nes girdi, tie patrempti žmonės užlaiko jais ir skaito naktimis. Tokis padėjimas buvo čekų, kad vienas jų darbininkas kartą taip išsitarė: žmogus neturtingas turi bijotis bado, vaigis kartuvių, o čekų literatas ir bado ir kartuvių. Prie tokio apverktino padėjimo čekų tautos, keltojai dirbo ir per nenuilatantį jų trusą, šiandien čekai stovi lygus suvisoms apszviestoms tautoms moksle, literaturoje ir dailoje.

O kiek-gi buvo aname laike tų keltojų čekiskų lavono? Galima užtėmyti taip: Kada vieną kartą čekų literatai susiriko slapta dėl apkalbėjimo savo tėvynės reikalų, tai vienas iš jų šiaip atsiliepė: jeigu, sako, dabar užgriūtų šio namo lubos, tai būtų palaidota visa čekų literatūra; bet aczių Dievui, lubos neuzgriuvo, o iš tų trijų darbininkų išdygo pulkai, šaukia šių dienų istorikas, apraszdamas anūs laikus.

Tai-gi ir mes, mieli broliai turėtumėm imti pavyzdį iš čekų tautos gyvenimo, ir norint mums yra žinoma, jog mes darbūdamėsi dėl savo tėvynės, neatstatysime jos stiprių pilių, nesutversime kuningaiksztytės, nepapūšime jos žalių gojų, nes tas viskas yra negalima; ale sutversime savo literatūrą, pastosime lygus mokslus su visais apszviestais žmonėmis, subudavosime mūsų kalbą, kuri yra brangesnė už turtus viso svieta.

(Reikia pridurti jog ši kalba kuningams nepatiko. Kuningai turėdami piktumą ant p. K. už darbavimasi ir prisidėjimą prie „T. M. Draugystės“ praszalino ji nū „Susiv.“ sekretorystos iszrinkdami tokį, kuris visai nebuvo ant seimo. Red.)

Klekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausias gydymas šio amžiaus iszradimūse, turi gardų smaką, gydo lagėdnei ir tikrai inkatus, kopenis, pilvą, ir czystija visą sistemą, praszalina perzsalimą, gydo galvos skaudėjimą, drugy ir užkietėjimą vidurių.

Pirk dėžintą C. C. C. šiandien, 10, 25, 50 centų. Randaite visose aptiekose ir iszgydymą garantėja.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuviszkai iszguldė Sunus K.

(Tąsa.)

— Nori Tamista pasakyti, kaip mislyju, kad neturite dabar piningų, kad mokėti darbininkam už darbą... — tariau — bet kreditas atidaras dėl darbininkų šakrovose valstijos atsako mokesčiai darbininkų mūsų laikūse. Kaip apribūtas kreditas žmonėm dirbantiem visokiose szakose iszdarbystės? Tokia tiesa pavienė ypata atsiszaukia prie savo dalies? Tokis pamatas dėl apribojimo mokesčiai?

— Tiesos pavienei ypatai prie savo dalies — atsakė daktaras Leete — yra tai žmogiszkumas. Buti žmogumi užtenka, idant turėti virszminėtas tiesas...

— Buti žmogumi užtenka!... — paantrinau netikėdamas. — Ar tūmi norėjai Tamista pasakyti, kad visi gauna lygią dalį?...

— Suprantamai!...

Skaitytojai, kurie niekad nematė kitokių surėdymų, kaip tiktai dabartinį ir gal niekados nužiēmė tēmyti į apraszimus laikų, kuriūse vieszpatavo kitokia sistema, negali sau iszriszti to, ką tas prastas atsaky-

mas daktaro Leete manyje prikėlė.

— Kaip matai Tamista... — tarė jūkdamas — ne tiktai stoka mums piningų dėl iszmokėjimo samdininkams, ale dar neturime nieko tokio, kas atsakytu Tamistos supratimui apie samlą...

— Tūm tarpu, asz mislyju, kad galiu iszreikszi viena isztų krititikų, ant kurių žmogus devyniolikto szimtmeczio, kokiu buvau, galėtu suprasti, iszgirdes tiktai apie tokį dyviną surėdymą... Delto jusų darbavietėse — tariau — ne kurie turi dirbti du kart tiek, kiek kiti. Ar gali geras darbininkas buti užganėdintu isz tokio surėdymo, kur jis yra sulygintas su prastu ir menkiaus atliekančiu darbininku?

— Ne dūdame jokios priezasties gūstis ant neteisingumo — atsakė daktaras Leete — nes reikalaujame lygaus truso nū visų.

— Žingeidus esmi, kaip tą galite darodyti Tamistos, nes nėra dviejų žmonių vienodai sutinkanczių.

— Nieko nėra lengvesnio — atsiliepė daktaras Leete. — Reikalaujame nū kožno vienkios pajiegos, t. y. reikalaujame kad kožnas dirbtu tiek, kiek pajiegia...

— Na-gi daleidus, kad kožnas dirba kiek pajiegia... — atsakiau — vis-gi vaisius darbo vieno esti tankiai vertesnis du kart už kito...

— Tas tiesa... — patėmyjo daktaras Leete — bet daugumas iszdirbto materijolo nieko bendro netur su šiūm klausimu. Czion eina apie užsitarnavimą. Užsitarnavimas gi paeina nū moraliszkumo, o juk skaitlius iszdirbimo yra visai materialiszkas dalykas. Dyvinu but toks saprotavimas, kuris norėtu sulyginti moraliszkumo klausimą su materialiszku. Juk tikt laipsnis pasistengimo aprėzia didumą užsitarnavimo. Visi žmo-

nės, dirbanti kaip galint geriau, yra užsitarnavusiais darbininkais. Gabumas žmogaus, nors ir augszciausias, reiszkia tiktai augsztumą jo priderystės. Žmogus daugeliu apdovanotas, nedirbantis taip, kaip jis geriausia gal, nors ir daugiau padarys, negu žmogus mažai turintis gabumo, bet visą savo pasistengimą prie to dedantis, vis-gi mažiau tur but rokūjamas už užsitarnavusį darbininką, negu szis antrasis ir mirszta kaltau likdamas savo draugam. Uzdūtis kožno žmogaus yra taikytis prie savo gabumų, mes-gi reikalaujam tikt vieno: kad savo uždūtę atliktu...

— Be abejo, yra tai daili philozophia... — isztariau — vienok-gi sunku tai tur but žmogui, kuris du sykius daugiau iszdirba, negu jo draugas, nors abudu lygų pasistengimą deda, gauti tiek, kiek paskutinis, o ne daugiau.

— Ar iszties Tamistai taip rodo?... — užklausė daktaras Leete. — Kas link manęs, teisingai prisipazįstu, kad tokia paziūra iszrodo labai dyvina. Šiandien pas mus, mislina kitaip: kožnas tiki, kad žmogus, kuris gal su vienokiu pasistengimu du sykiu daugiau padaryt negu kitas, vieton but atlygintu už tai, turi but nubautas, jeigu to nedaro. Devynioliktam szimtmetyje, jeigu arklys vežė didesnę sunkenybę, negu ožka, iszties Tamistos apdovanotumėt arklį už tai; o mes šiandien kitaip darytume, mes dūtume botagų jam, kaip sakosi, kad daugiau to nedarytu. Tai dyvinas dalykas, kaip daug paziuros ant moraliszkumo persimaino...

Daktaras Leete, isztardamas šiūs žodžius, taip navatnai mirktelejo, kad turėjau nusi-jūkti.

(da bus)

Pamėgyk dėžintą CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir visų vidurių.

Susivienėjimas

LIETUVOS su LENKIJA.

Drama

Parasžė J. Grinius, 1895 m. Chicago, Ill.

(Tąsa.)

(Įeina Pojata su mergaitėmis ir vienu kuningu; mergaitės visos vainikėtos, pirma visų eina Pojata, vieno ranko nesza kvietkų, o kito midaus stiklą, atsistoja prieš kuningaiksztį, ir dainėja rugpjūtės dainą).

Pojata. (užsilipo ant kelmelio, laikydama midų ir bukieta kalba). Dievaite Vaisgamta, dėkavojame tav už geradėjystę szio meto, garbiname tavę, jog sergėjai mus nū ugnies, bado ir neprieteliaus. Dievaite galinga ir mielaszirdinga, nepamirszkie mus ir ant ateinanczio meto, padaugykite musų žiedinius vaisius, pripildykite savo geradėjinga ranka musų klūnus ir jaujes, neapleiskite isz savo globos, ant musų laukų nedaleiskite baisių tvanų, blėdingų szalnų ir ledų. Neuzmirszkie ir musų vargingų mergelių; suteikite mums augsztus ir szvelnius linelius, leiskite gryną rasą, kaip sidabro laszą, szviesius spindulius saulytės dėl baltinimo drobelių, dėl trinyczių bernelių (potam nuliejus ir iszgėrus atidūda vainiką ir bukieta kuningaikszeziui).

Jaugalius. (Dūda dovanas ir po stiklą midaus).

Danielius. (prisiartinęs prie Pojatos) Gražiause, meilniause dievams ir svietui mergele! Asz kuningaiksztis Danielius, giminaitis garsingo Keistuczio, valdytojas didelių plotų, žinodamas tavo grozybę, dievotumą ir begalinį gerumą, kuris zinomas viso Lietuvoj, drįstu prisiartytie su dovanom, praszydamas su nusizeminimu, idant mano szirdį ne paniekinatum. Mergele gražiausioji! kad ir lygios tav dievai jau negalėjo sutvertie, bet ne norėsi atstumtie gryną ir tikrą meilę, kuri mano szirdyje užsidegė. Busi kuningaiksziene didelių ir tvirtų pilių, tukstancziai tarnų lauks tavo prisakymų, kiek vieną ryto dieną apturėsi naujas linksmybes; priimkite szitas dovanas kaipo pradotką mano troszkimo. Kol apsimislysi ir dūsi mą žodį, tegul mano szokikai palinksmys. (iszėina du szokikai ir, szoka bubnydami į bubnelį).

Auksė. (Pasirodo ant scenos) Kas tai sziądien per pasi-linksminimas ant dvaro D. kuningaikszezio, ar visi didvyriai pradės sijonus segėt, o merginos kardu kovotie. Kur drąsumas ir narsumas lietuvių? (szvaisto kardu).

Davoina. (iszėjęs ant vidurio, meta pirsztinę po kojų ir su gūdone lenkia galvą). Da gyvūja Lietuvos didvyriai!

Auksė. (Meta atgalios į didvyrį, tas linktelėjimu galvos paima) Kas per viens esi! dabokis!

Davoina. Pagal kardą pazinsi didvyrį (galinėjimas ant kardų, didvyriui iszmusza kardą).

Visi. Lai gyvūja Olgerdo dukte! hura!

Danielius. (Meta pirsztinę) Da gyvūja Lietuvos didvyriai!

Auksė. Kas per plienas tavo, kardo, kur kaltas, kuriose kovose bandytas?

Danielius. Mano kardas kieto plieno, namie kaltas, ant galvų kryziokų bandytas! (galinėjimas, Danieliaus kardas iszpūla)

Visi. Lai gyvūja Olgerdo dukte! hura!

Sziaudinis didvyris. (meta pirsztinę) Kardas mano isz seno dalgio nukaltas, tris metus ne pustytas ir po stogu laikytas!

Auksė. (szoka prie didvyrio) mesk skiltuvą isz delmono, kad neuzsidgegtu tavo sziaudai.

Vaidyla. Ugnis ir plieną minksztina! (galinėjimas, Auksės kardas iszpūla ir pati parvirsta).

Vaidyla. (prispaudžia kardu Auksę); Aukse duktere garsingo Olgerdo, ar didvyriai Lietuvos, dar gyvūja.

Olgerdienė. Susimylėkite, nedarykite gėdos dėl mano dukters! (visi subėga į kruvą)

5 ATŠITIKIMAS.

(Įeina du kryziokai. Sundszteinas ir Melbonas, apsisiautę baltais ploszcziais su kryziūm ant krutinės. Sundszteino jūda barzda, Melbonas iszsiskutęs; abudu brangiūse rubūse. Visi nutyla Jaugalius stovi viduryje).

Sundszteinas. Galingas Lietuvos kuningaiksztis; linksma mums, jog ir mes turime laimę pasveikintie D. Lietuvos kuningaiksztį kaipo pergalėtoją Lenkijos; podraug atneszame naujienu isz Kriokavos nū dievaitės Lenkų.

Jaugalius. Brangus sveczei, linksma man regėtie tamistas mano grinczio, tarne neuzmirszkie sveczių (tarnas pila midų),

Kryziokai. Lai gyvūja Lietuva! hura!!

Jaugalius. Lai gyvūja kryziokai! hura!!

Jaugalius. Brangus sveczei, pasakykite kas girdėt Lenkijo, (spausdamas ranką Sundszteino).

Sundszteinas. Daug reiktu pasakotie, kad apsakytie visą puikybę palociaus lenkų karalaitės ir jos grozybę. Visi kuningaikszeziai, didžiūnai, bajorai ir ponai klaupe ir galvas lenke prieš jają; visa Lenkija tikt apie savo dievaitę dieną ir naktį tartum ražanczių kalba. Miestas Krokava papūsztas kaip tiktai žmogus gal sav perstatytie.

Skirgalius. O kaip tamistas priėmė ta grazi Jadvyga?

Melbonas. Szviesus kuningaiksztis, gėdą apturėjome. Ta jauna mergele, kurę už kudikį laikėme, padarė apmaudą musų zokonui. Pamislykite, kada norėjome jają pasveikt ir sudėtie gūdone vardan mistro kryziokų, tai turėjome lenkie prieš ją galvą kopturūse ilgaskvernių, perstatykite sav, ar tai mums, didvyriams augsztos kilmės ne apmauda?

Jaugalius. Kad jus szimts perkunų užtrenktu. Gerai jums, nelyskite, kur jus nekenczia!

Sundszteinas. Paminės mus Lenkija, mes neuzmirszime musų apmaudo. O tu, galingas kuningaiksztis, remsi kryziokus, zinai, jog ant tavės ir lenkai grieze dantį.

Jaugalius. Didvyri, pasakyk tiesą, ar-gi ta jaunoji Jadvyga isztikrujų taip patogi ir grazi?

Sundszteinas. Kuningaiksztis, tikėk mą, jog esu neprieteliu Lenkijos, apmaudo, kurį musų zokonas apturėjo, neuzmirsziu ir gavęs progą atkerszysiu, nes atsimenant jos grozybę viską užmirszti; jos grozybė, patogumas, meilumas ir isz-mintingumas tarpina szirdį, kaip saulės spindulei ledinius kalnus. Kad matytumei kuningaiksztis kas ten darosi. Vyskupai, kuningaikszeziai, didžiūnai ir didvyriai visi kaip ant dievaitės žiuri, rodos visi lauke ir trokszta jos palaiminimo.

(Toliaus bus)

Aukos paszelpai naszlai
czny Lallimer. Nū lietuvių
 isz Union City, Coun. \$36,40.
 Nū lietuvių North Jay, Me.
 per Ch. Powell. \$4,25

\$40,65

J. Kazakevyčia.

Naujos knygos.

Lietuviskas knygynas.
Knyga II. Priedai 4-10.
Puslapių 84. 1897 Spaustu-
vėje „Garso Amerikos Lietu-
vių“, Shenandouh, Pa. Ital-
pa: Katalikų bažnyčia ir mok-
slas, prof. J. A. Zahmo lecki-
ja, vertė kun. A. M. Milukas.
Į Ameriką. Atminimas kelio-
nės į Ameriką V. Stagaro.
Bažnyčia ir amžius, arcivys-
kupo Irelando kalba, vertė kn.
A. M. Milukas. Laiszkai pas
Simaną Daukantą. Knygynas
Mahanoy Plane kūpos etc.

Juokai.

Profesorius: „Tamista nori
 nū manęs paliudijimą gauti?
 Aš visai neatsimenu, kad bu-
 cziau kada Tamistą matęs ant
 mano lekcijų!“

Studentas: Pon profesoriau,
 apkeiskite mane ant kito ko-
 kio, kuris mane yra tankiai
 matęs, o jusų lekcijų lygiai nē-
 ra klausęs.“

Profesorius: „taip, tai gali
 buti“. (ir davė paliudijimą).

„Varpas“ 1889-1890 ir
 1891 metų (neapdaryti), pre-
 kė po \$1,00

„Ukininkas“ 1890 metų
 taip-gi tiktai už \$1,00. Gau-
 nama pas: *Jūzą Pauksztį*
Plymouth, Pa.

Lenkiskos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.

Gaunamos pas *Jūz. Pauksztį.*

Westchalenie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw
 i pśiedzi przydanom Drogi krzyzowej, Gorzkicia
 sali i psalmów \$1,50.
 Złoty Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześ.
 dan i katolików \$1,30.
 Oltarzyk czyli zbiór nabożenstw dla młodzieży
 katolickiej 70 c.

Wyborok nabożenstwa dla młodzieży katolic-
 klej 50 c.
 Maty złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci ka-
 tolickich 45 c.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specjalistas chroniskų ir nerviskų ligų.
 Gydo visokias užsi-
 senė jasias ligas kaip to:
 Troszkū, spazmą,
 paralyzių, dusulį,
 pavandenavimą, reumatizmą,
 skaudėjimą galvos, ausų,
 akių, ir nosies, ligas
 skilvio, gerklės, keu-
 sėdės, iszėimę žarnų,
 tragi, isznėtymus
 ant galvos ir akuros,
 gumbų, sustojimą t-
 kėjimų, kraujo tekė-
 jimą, mėnesinės t-
 kėjimą, nevaisingumą.

skausmus po gimdymu, prišlavimus, ronas atslė-
 rimus, ant kuno, rozę, žarų ligas, ir kaudėjimą strė-
 nę ir kratinės, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą
 žarnų, iszputimus, niežėjimą, uždegimą sme-
 enų, iszburkimą, puslės ligas, vėžį, diegli, akimons li-
 gą, uždžiūvimą, nusilpėjimą kojų, džiūva, žarnų
 ir inkstų ligas, karsztligę, niežus, iszburimus,
 kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS VAIKUS ir VYRUS.
 Jeigu sergi ir nust įsą ošl illes iszgyti, kreip-
 kis t įsą pas daktarą Kallmerteną ant rėdos.
 Dr Kallmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių,
 kurie ligi sergi ir nū kitų daktarų negalėjo pa-
 gelbėti ir iszisydyti. Tie žmonės visur garstina
 vardą Dr-o Kallmerten'o, ir pažįstamiems ji rody-
 ja. Kreipkitės pas Dr-ą Kallmerteną tai jus isz-
 gydys.

LIGAS UZSIKRECIAMAS abejos lyties
 (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paoinan-
 czias) gydo pasekmingai ir greitai. Nerai iša gė-
 dytis, tikrai gydytis, nes neatbojimas atveda pik-
 tas pasekmes ant atėlės.

Roda dovana! Dr. Kallmerten'as
 kiekvienam dūda rodą dovanai. Aprasykite li-
 gą, padėkite ligonio senumą, atsiškite laiszkę
 truputį plaukų isz galvos ir pacztinę markę už 2
 centus, o atakymą gausit: kūr gėlėzlaustai ir, ar
 liga yra iszgydoma ir kiek kasztūs. Iszgyti ga-
 lima lenkiskai, angliskai arba vokiskai. Adres:
DR. F. J. KALLMERTEN.
Cor. Washngton & 22nd Str.,
TOLEDO, OHIO.

Knigos

pargabentos isz užmarės:
Maldų knygos,

Mazas antso altorius, Miazlų maldos su abrozė-
 liais (mazam formaty) krisztolinu aplaru 60 ct
 Szagrino " " " " 50 c
 Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiskų
 skarbu 2,00 iki 3 00.
 Garbe Dievui ant aukstybės " " " \$1,50.
 Balsas Bėdindėlis 1,25c., 1,50c. ir 2,00c.
 Kninga giesmių arba Kantiezkos " " " 75c.
 150 Psalmu Dowido karaliaus ant
 paveikalo kantiezkų 75c.

Istoriskos dvasiskos italpos knygos,
 Gyvenimas Vieszapatos Jezaus Kristaus, 75c.
 Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.
 Istorija seno istatymo " " " 25c.
 Gyvenimas Marijos " " " 30c.
 Meno szvencziavos Marijos Panos 30c.
 Sopulų Motynos Dievo " " " 30c.
 Evangelijos supuikels apdarais 1,00c.
 Gyvenimaj Szventuju, ant visų metų kožnos
 dienos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta
 dalis už kožną dalį po " " " 65c.
 Gyvenimas szv. Benedikto Labro " " " 10c.
 Stobuktal Dievo Szvencz. Sakramento 40c.

Istoriskos knygos svietiskos italpos.
 Olytypos " " " " 25 c
 Robinaso " " " " 25 c
 Kantros Elendės " " " " 20 c
 Lementorius su poteriais ir mistranturais 10 c
 Istorija Lietuvos " " " " 30c.
 Istorija Svienenyų Valstijų Amerikos konsti-
 tucija " " " " \$1,00
 Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.
 Aplinkraztis kan. Petravyčiaus į Vilniaus
 džiakonytės kuningus 1870 m. " " " 5c.
 Už ką mes lenkams turime būti dėkingi arba
 nodėkingi, graži knygutė kurioje aprasyta
 visl mūsų prietikiui su lenkais nū pat
 krikaszt Lietuvos 5c.
 Žiponas bei žiponė " " " " 40c
 Žirgas ir valkas " " " " 20c.
 Vytantas didis Lietuvos kunjalksztis 30c
 Aple sanovės Lietuvos pilsis " " " 10c
 Kankiės Lietuvos dainos keturioms balsams
 (su notomis) 20c.
 Amerika pirtyja (komedija) 10c.

Apie kalbų pradžia " " " 5c.
 Būdat gydymo nešurių ligų " " " 35c.
 Ką daryti, kad sveikt būtu no ir ligal gyventumė 50,
 kas yra, o kas busi žvilg is ant asų d onų ir j
 ateitą " " " 5c.

Kramplių Jonas, apyskėlė " " " 5c.
 Keletas žodžių apie osznėmszkus maskolių dar-
 bus kražišos ir apie sudijimą kražišų
 viuluje " " " 10c.
 Keletas casztų apti kražių atsitikima " " " 5c.
 Pamozis basotis apysaka " " " 5c.
 Kalba dviejų ž donių ir vi ulero ir Antano apie
 Katalikų bažnyčia pamatą " " " 5c.
 Lietuvos karklės (ešbėnis rasi) " " " 10c.
 Parnoklai apte su la Dievo, p'aktą, dangų ir
 nekaltą praidėjimą szv. Panos Marijos " " " 10c.
 Parnoklai ir Gnytoja ir kalbos sodiecia na, koj-
 ga pirmoji, aplina laiką nū pirmos nodėtos Ad-
 ventų iki pelony dionai! pamokslai kožnam
 nodėdieniui " " " \$1,25c.
 Trumpi pamokliniai ir rodos, pagat kurias turi
 eigtis kirkvis is žipogus " " " 10c.
 Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip su-
 vartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras
 dovanas pagerintas " " " 15c.

P'inal rjū gyvenimas, viensėdis ir pirmutinė
 szalna " " " 10c,
 Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos " " " 10c,
 Andersono pasakos (su abroz) " " " 15c.
 Gydyklos nū batnės myrio " " " 20c,
 Misija ir žiedas " " " 25c,
 Naujausia sapnų knygutė " " " 50c,
 Ženybos patikų Miko " " " 5c.

Knigos poetiskos.
 Senkans Jurgis " " " 15c.
 Vitolloranda, pulkns poematas isz
 senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1,25c
 10c
 Dūnalalio pasasario linksznybės " " " 10c
 Kora ir Valerodas " " " 10c.
 Tėvytiskos giesmės " " " 5c.
 Jūkiaus dainos " " " 5c.
 Naujos dainos " " " 10c.
 Birutės dainos " " " 10c.
 Tėvytinių giesmės " " " 40c.
 Petro Arminio raszal — ošlės " " " 10c.
 Pagirėnų gėbtuvės — teatralliska " " " 10c.
 Ponas ir Mažikai, Drama penkiose permainose,
 parasyta Aleksandro Gužucio, 15c.

Apysakos.
 Palangos Juze, linksmi skaitymai " " " 20c.
 Kas taisybė tai nomelas pulkios apysakėlės
 isz lietuvių gyvenimo " " " 15c.
 Istorije apie gražą Magoloną, dukterį karaliaus
 isz Napolio ir apie Petrą karolį " " " 20c.
 Pajudikimo vyrai žemę, putki apysaka
 parasyta patrijotiskkoje dvasėje pagal
 ven griską pono A. isz B. autorius
 knygutė „Kas taisybė tai no melas " " " 15c.
 Pasaka apė Szaltabuzius (jūkinga) " " " 5.
 Žiemos v'ataro adynėlė, vokiszkom raldėm " " " 20c.
 Muzikėlia " " " 15c.
 Valkų kringelė " " " 15c.
 Ant Nakvynės " " " 5c.
 Kitinyų pasaka " " " 5c.
 Kankaz) belalevis " " " 5c.
 Kur meilė, ton ir Dievas " " " 5c.
 Kas kaltas " " " 5c.
 Nagirdėtas daigtas " " " 5c.
 Pasakojimas isz aple vaiktų ir jo rasztinjka " " " 5c.
 Senis Makrickas " " " 5c.
 Vakaras Jilviko pirktelė " " " 5c.
 Gyvenimas Stepo Randaosto ir kiti naudingi
 skaitymai. [ketvirta dalis
 „Szaltabuzio Senelio“] " " " 15c.
 Parmazonas arba Bašumas Dievo Ruštybės " " " 12c.

*Moksliskzi rankvedžiai ir
 kitokios knygos*
 Kutaga 131 isznotokiatmo visasvietinės kalbos 15
 Aple buziaų Dievo " " " 5c.
 Žirgiznikas pilverstas metavotis " " " 15c.
 Parnokslai apie trusą " " " 5c.
 Pal nūdas ir nūsių žydat " " " 10c.
 Szkala su kalba " " " 20c.
 Prišazazris " " " 20c.
 Kaip gvti pliajus ir turta " " " 20c.
 Girtybė " " " 5c. ir 10c.
 Geilų 1313, graži pasakutė kur iszrodyta,
 Aple žemę ir kitas svietas, jū buvį ir pabalgą 75 c,
 Kūlo lebi svietų slogina maskolių valdžia 5c
 Aple Dangų " " " 5c.
 Pinal rjū gyvenimas, ir pirmutinė szalna " " " 10c.
 Lietuvos gaspadinė " " " 10c.
 Žodynas kun. M. Miežino " " " \$200.
 Naujas elementorius (1895 m.) apdarytas
 su pūdikais paveikslais " " " 15c.
 Trumpa paržvalga Lietuvos dardų
 A merikoje 20c., dēl perkupczijų po " " " 10c.
 Kalendorial ant 1889 ir 1890 m. po " " " 10c.

Lietuvystės praeitė, dabartia ir ateitis " " " 20c.
 Hygiena arba mokslas aple uzlatkymą sveikatos 65

Lietuvios dvasiskos knygos,
 Pamokslai ant didžiųjų metinių esvenčių ir di-
 džiosos nedėlios, " " " 50c.
 Tiesos Žodžiai, " " " 35c.
 Filioza arba kolias į maldingą gyvenimą " " " 50c.
 Pokilia Szventųjų " " " 15c.
 Iszguldimas metnin szvencziu
 labai naudinga knygutė " " " 10c.
 Mokslas Rymo kataliku " " " 40c.
 Kas yra griekas? " " " 15c.
 Nekaltybė " " " 20c.
 Vartai dangaus " " " 15c.
 Pekla, arba amžinas pragaras " " " 75c.
 Arielka yra nūdai; su ilustracijomis " " " 30c.
 Gardas aple baįsybes Dievo sūdo " " " 25c.
 Raktas į dangų " " " 15c.
 Didžioji nedėlia " " " 5c.
 Kaip Sumeniją nuspakajiti " " " 15c.
 Vadovas į dangų " " " 40c.
 Prištatavojimas ant smerczio " " " 40c.
 Draugija dēl duszių " " " 5c.
 Lietuvosiskos mizios " " " 10c.
 Kasdieninės Maldos " " " 5c.

Notos dēl partapijono.
 Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [poika] 30c.
 Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].
 Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c.
 Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c.
 Visoki Abrozėliai su maldėlimis po 5centus

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVES.

Lietuvos Istorija, nū seniausią gadytį iki
 Gedimino D. L. K., parasyta 1860 m.
 Simano Daukantū. Kninga pirma,
 gaunama už 1,50c.
 Budas Senovės Lietuvių Kaimėnų ir Zemaczlių
 parasytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.
 Istorija Katalikų Bažnyczios, " " " 1,00.
 Europos Istorija su žiampliais " " " 50 ct.
 Lietuvosiskos DAINOS isz visur surinktos 200c.
 Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysek.
 Zemaiczlių Motiejus Valancziavskas, 25 ct.
 Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
 Dievaltis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.
 Apleka Dievo " " " \$1,00.
 Aukso Veržis, labai puiki drama " " " 20 ct.
 Du puikus apraszymaj aple nedorybę
 zydo ir pikta augynimą wajku \$1,00.
 Eglė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno
 pilies 1363 m., du puikus dramatai
 parasyti Aleksandro Gužucio, 25c.
 Gyvenimas Genavaltės. Pamokinanti ir labai
 aujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct.
 Istorije gražiios Katrukos ir jos visoki
 " " " atsitikimai 10c.
 Istorije isz laiko Francuzkos
 " " " vainos Afrikoj' 30c.
 Isz po budello kalavijo ir Kajimas, dvi pulkios
 apysakos, ant Lietuvosisko pordėjo V. Stag. 40c.
 Istorija Septynių Mokiniojų
 " " " ir Lietuvos Sapnas 50c.
 Jurgis Mitostawekis " " " 80c.
 Juozapas Koniuszowski, arba kankinimas
 Unijotų po valdžis maskoliaus 50c.
 Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus
 ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c.
 Konstitucija dēl darbinjku " " " 10c.
 Namelis pustelniko " " " 75c.
 Nedorybes Rymo Ciesoriu, istorije isz lajko
 " " " ponawojimo Nerono 80 ct.
 Pujkus apraszymaj tikru atstytikimu isz
 " " " czesu wajnos 1868 metu 40 ct.
 Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. \$1,00
 " " " abdarytas \$1,25.
 Pujkus apraszymas aple Lietuvą " " " \$1,00.
 Rinalda Rinaldinas " " " \$1,50 ct.
 Senowes apraszymas aple Duktery
 " " " Filypo Karejwio 50 ct.
 Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis
 Pykra tejsybo isz Suwalku gubernijos 15 ct.
 Szwiesa Dievo " " " 65 ct.
 Titkus Perou Karalius, " " " 25 ct.
 Užstanawik ant to gersj " " " 50 ct.
 Witasir Koryuna istorije isz lajko persekioj
 Bažnyczios 8. per Deoklecijana 95
 Aple Joną Twarducką garų burtiniką ir jo dar-
 bus syklu su apraszymais aple burtus 25c
 Keletas žodžių aple Lietuvos ir naudingi pamo-
 kinimai dēl Lietuvos žmonių 10c
 Pamokinanti apraszymai isz gyvenimo žmonių
 ir visokios rodos " " " 35c.